

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **28. januar 2008** kl 14:00 - 18.30 hos PwC, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal, Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen, Signe Moen og Kjell Ove Røsok.

Forfall: Ingrid Farstad, og Hanne Opsahl.

Dessuten møtte: Espen Knudsen fra 15.00, Siw-Mette Thomassen, Harald Brandsås fra 15.30 og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 17.12.2007 ble godkjent, etter at det foretas en endring under sak 2, tredje avsnitt. Teksten som lød slik: "Det synes å være enighet om at det i NRS' fremtidige arbeid, på grunn av utviklingen internasjonalt og ressurs situasjonen, vil være nødvendig med en sterkere vektlegging av tilnærming til IFRS." erstattes med denne: "Flere ga uttrykk for at det i NRS' fremtidige arbeid, på grunn av utviklingen internasjonalt og ressurs situasjonen, vil være nødvendig med en sterkere vektlegging av tilnærming til IFRS enn det som framgår av dagens konkretisering av strategien."

Sak 2: Orientering om RSS – ny sammensetning

Oddbjørn Sættem har trukket seg som RSS-medlem av helsemessige årsaker. Stiftelsesstyret jobber med å skaffe en erstatter, samt et nytt medlem.

Sak 3: Fagutvalg IFRS

Erlend Kvaal la fram en skriftlig oversikt som viste de høringssakene fagutvalget har avgitt høringssvar på i 2007, samt frammøtestatistikk for medlemmene.

Fagutvalget har konsentrert seg om å avgi høringssvar til IASB, og har foreløpig ikke prioritert å avgi høringssvar til EFRAG. Det har også hatt innlegg på de to siste regnskapskonferansene om norsk IFRS-praksis.

Etter vedtektene skal fagutvalget være saksforberedende organ til RSS, men det har i praksis vært aksept for at fagutvalget har hatt en mer selvstendig rolle. Dette skyldes at bruk av et to-kammer-system i saksbehandlingen anses å være for ressurskrevende. De fleste utkast til høringssvar har vært sirkulert på mail til medlemmene av RSS, med mulighet for å komme med innspill. Arbeidet med høringssvarene om IFRS SME og rammeverket har vært direkte underlagt RSS.

Fagutvalg IFRS har for tiden denne sammensetningen:

Erlend Kvaal (leder), BI
Jan Aastveit, KPMG
Kjell-Arild Høyum, Deloitte
Steinar S. Kvifte, Ernst & Young
Didrik Thrane-Nielsen, PwC

Lars Inge Pettersen, Petroleum Geo-Services

Utvidelser av fagutvalget ble diskutert. Selv om rollen til fagutvalget kan endres som en følge av strategiprosessen som pågår, anser RSS tiden moden for en utvidelse. Det anses blant annet å være behov for flere representanter fra næringslivet. Fire personer ble diskutert som aktuelle. Elisabet Sulen og Erlend Kvaal følger opp disse. De skal gjøres oppmerksomme på strategiprosessen som pågår.

Sak 4: Evaluering av arbeidet gjort siste to år

Notat med forslag til evaluering utarbeidet av Harald Brandsaas, Erlend Kvaal og Elisabet Sulen ble fremlagt og gjennomgått. RSS sluttet seg til hovedlinjene i evalueringen og hovedtrekkene i hvilken retning dette angir for den videre strategidiskusjonen. Evalueringsnotatet skal være et vedlegg til strateginotatet til Stiftelsesstyret. Konklusjonsdelen i notatet har mer sammenheng med den etterfølgende strategidiskusjonen enn evalueringen av arbeidet som er gjort. I utarbeidningen av strateginotatet blir det vurdert om konklusjonsdelen skal innarbeides/flyttes over til strateginotatet.

Det framkom ikke innvendinger mot notatets konklusjoner hva angår strategien for standardarbeidet i RSS. Konklusjonen er at det har vært lagt ned stor innsats med magert resultat. Som mulige grunner for det magre resultatet, trekker notatet fram at strategien med å skrive prinsippbaserte standarder fra grunnen av vurderes som krevende, at ambisjonene i strategien har vært innbyrdes lite forenlige og at det har vært noe uklart hvor sterkt samsvar med IFRS skal vektlegges.

Andre innspill i møtet var at det bør framkomme at høringsutkastet om finansielle eiendeler og gjeld ikke er en fullstendig standard på området, og at det er bidratt til to forskrifter om forenklet IFRS i perioden. Det ble også hevdet at siste linje i avsnittet om omorganiseringer bør snus.

Sak 5: Strategi

Som nevnt under punkt 4, framkom det ikke innvendinger mot evalueringsnotatets konklusjoner knyttet til strategien for standardarbeidet. Det foreligger derfor et behov for å endre strategien. Et mer praktisk orientert standardarbeid, med siktemål på å gi nyttig veiledning til de regnskapspliktige, ble foreslått som utgangspunkt for strategien.. Det er mulig at det må fokuseres mer på IFRS-tilpasninger også på kort sikt enn det som ligger i dagens konkretisering av strategien. Kompleksiteten og det uhensiktsmessige i flere forskjellige regelverk ble tatt opp som viktige momenter i forhold til vurderingen av strategi på både kort og lang sikt.

En strategi for de neste årene der det fokuseres på oppdatering av de foreliggende standardene med utgangspunkt i de standardtekster som foreligger, synes å være en farbar vei. Løsninger som er innarbeidet som IFRS tilpasning, men hvor IFRS senere er endret, skal lukes ut. I tillegg bør det legges opp til å undersøke hvilke andre endringer som må gjøres for å oppnå likhet med IFRS, og til sist foretas en vurdering av om forenklinger skal gjøres, både i forhold til eksisterende løsninger og i forhold til identifiserte IFRS-endringer. Det bør også vurderes om det er behov for standarder på områder som ikke er regulert av standarder i Norge, men der det foreligger en IFRS-standard. Ved en eventuell utarbeidelse av slike nye standarder, bør de løsninger som foreligger i utkastet til IFRS SME vurderes.

Sak 6: Arbeidsplan 08

På helt kort sikt skal det arbeides med å oppdatere gjeldende standarder i tråd med forslag til strategi på noe lengre sikt. En fullstendig gjennomgang av arbeidsplanen settes på dagsorden til møtet 5. mars. I forkant av dette møtet

utarbeider Elisabet Sulen en oversikt over eksisterende standarder, med forslag til endrings-/oppdateringsbehov som utgangspunkt for den videre diskusjonen. RSS medlemmene sender alle innspill og forslag til Elisabet Sulen.

Følgende arbeidsoppgaver ble satt opp og fordelt til møtet 5. mars:

- Signe Moen fikk ansvaret for å utarbeide en skisse til problemstillinger, tidsplan og arbeidsgruppe for et prosjekt om inntektsføring.
- Karina Vasstveit Hestås lager skisse til standard om avvikling og avhendelse
- Standarden om finansielle eiendeler og forpliktelser er fra tidligere satt opp på agendaen til møtet 5. mars.

Prosjektet omorganiseringer ble drøftet. Det er stilt spørsmål om det er mulig å utarbeide en standard som det oppnås enighet om og som er i samsvar med regnskapsloven og forarbeidene til regnskapsloven. RSS ga uttrykk for at arbeidsgruppen for omorganiseringer skal vurdere om det er nødvendig å komme med et nytt høringsutkast eller veiledning, gitt at RSS har begrensede ressurser og må prioritere. Det ble også gitt uttrykk for at dette er et område hvor det er stort behov for retningslinjer og hvor dagens uavklarte situasjon og uensartede praksis er uheldig. Høringsutkastet eller veiledningen kan tenkes å være begrenset til utvalgte områder, for eksempel retningslinjer for hvordan nedstrøms overdragelser til en datter skal behandles.

Sak 7: Virksomhetssammenslutninger

Det er nedlagt et betydelig arbeid i utarbeidingen av en ny og samlet standard for virksomhetssammenslutninger. Det foreligger utkast, men det gjenstår fortsatt mye arbeid, uten at det kan gjøres et sikkert anslag av dette. Et moment i vurderingen er at det på lang sikt antas å skje en overgang til IFRS-SME og at det derfor er usikkerhet knyttet til hvor lang periode en ny standard får effekt. Et annet viktig aspekt er at en full omlegging av standardene, slik som det opprinnelig er lagt opp til, vil være krevende og innebære kostnader for de regnskapspliktige. Ut fra en kostnadsnytte-vurdering ble det derfor besluttet å foreta en vesentlig endring av prosjektet..

Prosjektet videreføres gjennom at den kunnskapen som arbeidet så langt har resultert i benyttes i en gjennomgang og oppdatering av de eksisterende standardene om fusjon og konsernregnskap. IFRS-løsninger identifiseres, og det foretas en kostnad/nytte-vurdering av mulige forenklinger både av eksisterende løsninger og eventuelle nye IFRS-tilpasninger. Eventuelle uheldige forhold i eksisterende standarder skal også rettes opp. Peggy Berner har ansvaret for fusjonsstandarden, og Kirsten Jacobsen for konsernstandarden.

Sak 8: Finansielle eiendeler og forpliktelser

RSS har fått henvendelse om prosjektsekretæren kan skrive en artikkel om høringsutkastet til et tidsskrift. Gjeldende retningslinjer ble bestemt videreført. Dette innebærer at det ikke kan gis informasjon om eller henvisning til konklusjoner som ventes å bli trukket før NRS har fattet vedtak. Unntak kan avtales i spesielle situasjoner, hvor NRS egen regnskapskonferanse er et slikt unntak. Den som deltar i et prosjekt i NRS kan gi uttrykk for egne synspunkter i artikler og lignende. Artikkelen er i etterkant av møtet omarbeidet i samsvar med de gjeldende retningslinjene. .

Til neste møte skal det foreligge en eksempelsamling fra arbeidsgruppen sammen med oppdatert utkast til høringsutkast. RSS ønsker å sende ut eksempelsamlingen sammen med høringsutkastet. Eksempelene bør være innenfor de områder der det foreslås å stramme inn dagens praksis, og

demonstrere effektene av forslagene. De bør omfatte sikring og en illustrasjon av amortisert kost.

Arbeidsgruppen har problemer med å se på en valutatermin som en pengepost. RSS vil vurdere det utkast som blir fremlagt fra arbeidsgruppen og foreta de endringer som eventuelt vurderes som nødvendige.

Sak 9: Konsernregnskap

Saken ble behandlet sammen med sak 7 virksomhetssammenslutninger.

Referat ved

Britt Torunn Hove Start Microsoft Office Outlook.Ink

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **5. mars 2008** kl 09:00 - 14.45 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal (til kl 13), Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås (til 13.30), Signe Moen, Hanne Opsahl og Kjell Ove Røsok.

Forfall: Ingrid Farstad og Kirsten L. Jacobsen.

Dessuten møtte: Siw-Mette Thomassen (til 13.30), Harald Brandsås (til 13.30) og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 28.01.2008 ble godkjent.

Form og detaljeringsgrad for protokollen generelt ble diskutert. Det ble uttrykt ønske om noe mer detaljer enn det som har vært praksis under tidligere ledere, men samtidig noe mindre enn det som er gjort i protokollen fra 28.01.2008. Detaljerte protokoller kan være nyttige for å huske hvorfor ulike konklusjoner er blitt trukket, men vil generelt kreve mer tid til utarbeidelse og vedtakelse.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Forslag til prioritering fra Elisabet Sulen og Erlend Kvaal ble brukt som grunnlag for diskusjonen. Forslaget til prioritering var gjort utifra viktighet og "gammelmødighet". Prioritet 1 betyr i utgangspunktet at høringsutkast til endringer skal være klart til regnskapskonferansen i november 2008. Dette gjelder ikke NRS 15 A, NRS(F) Immaterielle eiendeler og NRS(HU) Transaksjoner og regnskap i utenlandsk valuta. Det framkom ikke innvendinger mot den foreslåtte prioriteringen. Det er/ble utpekt en ansvarlig for alle standarder med prioritet 1, med unntak av diskusjonsnotatet om miljø:

Standard	Navn	Ansvarlig
NRS 1	Varelager	Hanne Opsahl
NRS 5	Ekstraordinære inntekter og kostnader, korrigering av feil og virkning av prinsippendringer og estimatendringer	Hanne Opsahl
NRS 9	Fusjon	Peggy Berner
NRS 12	Avvikling og avhendelse av virksomhet	Karina Vasstveit Hestås
NRS 15 A	Aksjebasert betaling	Karina Vasstveit Hestås
NRS (F)	Konsernregnskap	Kirsten Jacobsen
NRS (F)	Immaterielle eiendeler	Kirsten Jacobsen
NRS (F)	Nedskrivning av anleggsmidler	Erlend Kvaal
NRS (HU)	Transaksjoner og regnskap i utenlandsk valuta	Kjell-Ove Røsok
NRS (HU)	Finansielle eiendeler og forpliktelser	Kjell-Ove Røsok
NRS (D)	Regnskapsføring av inntekt	Signe Moen
NRS (D)	Rapportering av miljøutgifter og andre miljøforhold	

For NRS 15 A Aksjebasert betaling er det jobben med å utvikle norske forenklete notekrav som har prioritet 1. For NRS(F) Immaterielle eiendeler er det eliminering av feil i forhold til regnskapsloven slik den er i dag som har prioritet 1, samt utarbeidelse av en tiltaksplan for resten av jobben. For NRS(HU) Transaksjoner og regnskap i utenlandsk valuta må det vurderes om det er realistisk å ha et nytt høringsutkast klart til november, noe som ble lovet i statusrapporten for 2007. Her vil det trolig ikke være hensiktsmessig å ta utgangspunkt i det høringsutkastet som foreligger i jobben med å lage et nytt. Foreliggende høringsutkast er basert på IAS 21 slik denne var før IASBs forbedringsprosjekt. Eksisterende IAS 21 ble endret mye gjennom forbedringsprosjektet.

Signe Moen fikk i tillegg ansvaret for forenklet IFRS, og Hanne Opsahl for NRS 8. Disse produktene må det hele tiden holdes øye med, og det vil kunne være behov for endringer i forskriften og NRS 8 dersom det gjøres endringer i standardene. Det bør også utnevnes en ansvarlig for NRS (V) Anvendelse av IFRS-løsninger innenfor GRS.

Det ble vedtatt at punktene med omtale av IAS og US GAAP skal tas ut av alle standarder, i tillegg all annen IAS-omtale som måtte finnes ellers i standardene. Sekretariatet legger fram forslag til hvordan dette i så fall blir seende ut til neste møte for de standarder som ikke har prioritet 1. Disse vil bli gjennomgått av de prosjektansvarlige.

Til neste møte 21. april utarbeider Hanne Opsahl et kort notat om hva hun mener må endres i NRS 1 og NRS 5. Erlend Kvaal gjør det samme for NRS (F) Nedskrivning. RSS ønsker ikke å endre strukturen i de eksisterende standardene.

Sekretariatet følger opp med Espen Knudsen hvilke muligheter som foreligger for videre håndtering av NRS(D) Rapportering av miljøutgifter og andre miljøforhold. RSS har ikke nødvendig ekspertkompetanse på området miljørapportering.

Sekretariatet spør Vidar Nilsen om han på vegne av NRS kan ta seg av overvåkningen av pensjonsområdet, og gi tilbakemelding dersom behov for endringer identifiseres.

I punkt 5 annet avsnitt i protokollen fra møtet 28.01.2008 gis det retningslinjer for hvordan jobben med å forbedre standardene skal gjøres. E-post fra Peggy Berner til Elisabet Sulen av 04.03.08 konkretiseres disse retningslinjene ytterligere. Punktene fra e-posten vil bli tatt inn på slutten av arbeidsplanen, og vil bli diskutert under punktet om arbeidsplanen på neste møte. Arbeidsplanen skal være et fast punkt på sakslista for framtidige møter.

Sak 3: Finansielle eiendeler og forpliktelser

Utkast til standard fra arbeidsgruppen v/ Kjell-Ove Røsok ble gjennomgått punkt for punkt. Oppdatert utkast skal være RSS i hende i slutten av mars. RSS-medlemmene skal så ha fem arbeidsdager på seg til å gi tilbakemeldinger på utkastet. Typen tilbakemelding avgjør om utkastet skal behandles på nytt i møtet 21. april, eller om det kan sendes på høring uten ny møtebehandling. Sekretariatet utarbeider forslag til høringsbrev som sendes RSS-medlemmene for tilbakemelding sammen med det nye standardutkastet, også her er det en tilbakemeldingsfrist på fem arbeidsdager.

Pkt 4: Det ble hevdet at *preferanseaksjer* kanskje ikke er noe som forekommer hyppig for målgruppen, og at dette derfor kan tas ut av eksempel d). I stedet tas *grunnfondsbevis* og *andeler* inn. I punkt e) settes ordet *derivater* fremst i

setningen, og (*derivater*) fjernes derfor. I tillegg skal karakteristika ved et derivat beskrives.

Pkt 5: Setningen deles i to.

Pkt 7: Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap tas inn som eksempel på finansielle instrumenter som er eksplisitt dekket av andre standarder.

Pkt 8: Nåværende tekst erstattes med en referanse til NRS 8. NRS 8 må følgelig justeres.

Pkt 9: *Initiell* erstattes med *førstegangs*. *Regnskapsføring* erstattes med *innregning*.

Pkt 10: Siste og nest siste setning bytter plass.

Pkt 11: Teksten her skal bare omhandle anleggsmidler. Den delen av teksten som vedrører omløpsmidler, flyttes til punkt 14.

Pkt 12: *som er anleggsmiddel* settes inn etter ord nummer to i første setning. *og hensikt* tas inn etter *evne* i siste setning.

Pkt 13: Andre setning strykes.

Pkt 14: *som er omløpsmiddel* settes inn etter ord nummer to. Omtalen av regnskapsloven § 5-2 fra punkt 11 tas inn i dette punktet. Kjell-Ove Røsok vurderer om § 5-8 skal gjengis.

Pkt 15: Det må komme tydeligere fram hvilke alternativ den regnskapspliktige har, og det antatt viktigste av disse, "vanlig kost", skal omtales først. Det tas ut at valg mellom "vanlig kost" og amortisert kost er et prinsippvalg. I stedet skal det sies at dette er et metodevalg som må gjøres konsistent. Ordet *metode* tas ut av siste setning.

Pkt 16: *balanseføring* erstattes med *innregning*.

Pkt 18: I og med at teksten i punktet ikke er noen måleregul, men en tilordningsregel, flyttes den til punkt 22. Kjell-Ove Røsok vurderer om teksten også skal skrives om, slik at det vil framgå at tilordningsregelen bare gjelder ved avhendelse.

Pkt 21: Andre og tredje setning strykes. Første setning endres, slik at det framgår at finansielle derivater behandles etter regnskapslovens generelle vurderingsregler *eller sikringsbestemmelsene* i denne standarden.

Pkt 23: Det ble forklart at det var en praktisk grunn for at det er en skal-regel om vurdering til virkelig verdi for valutaterminer, mens det er en kan-regel for andre valutaderivater, nemlig problemene med å måle virkelig verdi. RSS-begrunnelsen for måling til virkelig verdi er at valutaterminer ses på som en pengepost, mens andre valutaderivater kan ses på som en pengepost. Andre setning skrives om, skal lyde slik: "Andre valutaterminer kan regnskapsføres til virkelig verdi, forutsatt at dette gjøres konsistent".

Pkt 25: Ingen RSS-medlemmer mente at dette punktet er i strid med regnskapsloven § 4-1 (1) nr 5 omtalt i punkt 24. Likevel skrives tredje setning om, slik at ordet "valg" fjernes. Det ble gitt uttrykk for at dersom en regnskapsprodusent lar være å utarbeide sikringsdokumentasjon, så er det ikke sikring i regnskapslovens forstand. Et standardkrav om at sikringsdokumentasjon skal forsøkes utarbeidet dersom en transaksjon er

inngått med sikringshensikt, mener man ville gi subjektive og manipulerbare løsninger. Det anses derfor mer hensiktsmessig å gi alle et valg. Det ble sagt at man ikke kan løse et problem i Norge som ikke er løst internasjonalt.

Pkt 26: § 7-2 tas også inn.

Pkt 27: Omtalen skal inn i prinsippnoten.

Pkt 29: Setningen fornorskes, og skal lyde slik: "Denne regnskapsstandarden gjelder regnskapsår som starter 1. januar 2009 eller senere."

Pkt 30: Det var enighet om at det som skal sies i punktet, er at sikringsbestemmelsene ikke skal anvendes retrospektivt, i motsetning til den øvrige reguleringen i standarden.

A5 og A9: Ta ut *svært*, vurderer å ta ut *effektivt* også.

Det framkom ingen forslag til andre materielle endringer i vedlegg A, og vedlegget ble ikke gått gjennom punkt for punkt.

RSS ønsker ikke å regulere hvilken egenkapitalpost midlertidige føringer mot egenkapitalen ved kontantstrømsikring skal inngå i.

RSS var klare på at de ville ha eksemplene som var utarbeidet til møtet ut sammen med høringsutkastet. Det skal klart framgå at disse ikke er en del av standardutkastet, en advarsel knyttet til generalisering av eksemplene skal inn i oversendelsesbrevet.

Eventuelle detaljkommentarer til vedlegg A eller eksemplene sendes Kjell-Ove Røsok pr. e-post.

Sak 4:

Inntektsføring

Signe Moen redegjorde for prosjektet.

Det er satt ned en arbeidsgruppe bestående av:

Signe Moen, PwC

Asbjørn Leer, EY

Jan Aastveit, KPMG

Eivind Nilsen, PwC

Deloitte vil i tillegg utnevne en person. NARF undersøker om de kan finne en produsent som er villig til å gå inn i arbeidsgruppen. BDO Noraudit vurderer om de også vil ha en person med i arbeidsgruppen.

Gruppen ser for seg et prosjekt i faser over flere år. Det legges ikke opp til å foreta endringer i NRS(D) Regnskapsføring av inntekt, med mindre løsninger på de problemstillinger det ses nærmere på i prosjektet, skulle indikere at forhold omtalt i diskusjonsnotatet er feil.

Til møtet 21. april vil arbeidsgruppen komme med en prioriteringsliste, de ser for seg at tre tema skal gjennomgås til november 2008. Aktuelle tema kan for eksempel være salg med flere elementer og inntektsføring under kostmetoden. Som omtalt under punkt 6, vil utvalgte tema innefor omorganisering legges inn i dette prosjektet.

Sak 5:

Avvikling og avhendelse

Saken ble av tidsmessige årsaker flyttet til møtet 21. april. I tillegg til de alternativer som er nevnt i notatet som forelå til dette møtet, bør det vurderes om en 12 A-løsning også kan være et alternativ.

Sak 6: Omorganiseringer

Signe Moen gikk igjennom notat utarbeidet til møtet. Hun anbefaler at arbeidet med et nytt høringsutkast om omorganiseringer begraves. Bakgrunnen for dette er blant annet at dette er en problemstilling som nå er på IASBs agenda, og som forventes å finne sin løsning innenfor IFRS. Det anses ikke ønskelig å komme med en norsk regulering som da trolig vil få begrenset varighet. Bakgrunnen er også de selskapsrettslige problemstillinger som foreligger, problemene med å enes i fagmiljøet om hva transaksjonsprinsippet innebærer, og mulighetene for å kunne skifte regnskapsspråk for å få til den regnskapsføringen av omorganiseringer som man ønsker (under IFRS oppfattes det i mange tilfeller å være valgfrihet mellom kontinuitet og virkelig verdi, det samme gjelder i så fall under forenklet IFRS). Hun foreslår at arbeidsgruppen skal vurdere regulering av nedstrøms overdragelser fra mor til datter, på grunn av at gjeldende praksis gir rom for illojale tilpasninger knyttet til utbytte og kan føre til en regnskapsføring som er i strid med transaksjonsprinsippet. Peggy Berner foreslo at problemstillingen legges inn under inntektsføringsprosjektet, noe som fikk tilslutning. Det bør også vurderes om inntektsføring av utbytte kan foretas i mor, når utbyttegrunnlaget er skapt gjennom sideveis omorganiseringer.

Det ble gitt synspunkter på at dette er en noe passiv holdning, men forslaget om å skrinlegge prosjektet fikk tilslutning fra de tilstedeværende. Det ble bestemt at Erlend Kvaal og Karina Vasstveit Hestås som hadde forlatt møtet på det tidspunktet denne saken ble behandlet, skulle kontaktes av sekretariatet for å høre deres syn på forslaget.

Sak 7: Fagutvalg ideelle organisasjoner

Fagutvalget trenger en leder, som er medlem av RSS og som brenner for problemstillingene som blir behandlet i dette utvalget. Elisabet Sulen fortsetter midlertidig. Det er ikke vedtektsstridig av leder av RSS også er leder i et fagutvalg.

Sak 8: Strategi

Elisabet Sulen orienterte fra møte i strategigruppen som Stiftelsesstyret har satt ned. Notatet *Evaluering av RSS første to års virksomhet - utkast* som ble gjennomgått i RSS-møtet 28. januar legges til grunn i det videre strategiarbeidet. Strategigruppen støtter arbeidsmetoden RSS legger opp til i det påbegynte arbeidet med gjennomgang av eksisterende standarder.

Sak 9: Eventuelt

En eventuell regnskapskonferanse for 2008 ble diskutert. Det ble besluttet å skille IFRS og GRS. 11. november settes av for GRS, og dette blir en dag som skal fylles i samarbeid med Bokføringsstandardstyret. Det ble ikke satt av noen dato for IFRS, og heller ikke konkludert på om det her skal legges opp til en heldagskonferanse eller en kortere konferanse. Det vil være naturlig å omtale prosjekter som Fagutvalg IFRS jobber med, men konferansen kan ikke handle bare om dette.

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **21. april 2008** kl 09:00 - 15.00 hos PwC, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen (til 14.15), Signe Moen, Hanne Opsahl, Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Forfall: Peggy Berner og Ingrid Farstad.

Dessuten møtte: Nina Servold Oppi, Harald Brandsås og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 5.mars ble godkjent, etter at det foretas følgende endringer i pkt. 2 og pkt. 6:

Pkt. 2 siste avsnitt nest siste linje erstattes med følgende tekst: Punktene fra e-posten vil bli tatt inn på slutten av arbeidsplanen, og vil bli diskutert under punktet om arbeidsplanen på neste møte.

Pkt. 6: "i mange tilfeller" tas inn i setningen om valgfrihet mellom kontinuitet og virkelig verdi etter IFRS.

Det ble gitt uttrykk for at gjengivelsen av det som skulle foretas av endringer under pkt. 3 var for detaljert. I liknende framtidige tilfeller ønsker man bare at begrunnede endringer skal framgå separat av protokollen.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Arbeidsplanen ble gjennomgått.

André Tofteland tar over ansvaret for NRS(F) Immaterielle eiendeler. Det skal utarbeides et notat med vurdering av om den begrensede gjennomgangen med opprettinger i forhold til regnskapsloven som RSS ser for seg, er gjennomførbar.

Arbeidsgruppa på valuta består foreløpig av Kjell-Ove Røsok, Kjell Arild Høyum, Svein Lyngroth og Didrik Thrane-Nielsen. Man forsøker også å få tak i en produsent som kan bidra, noe som erfaringsmessig ikke er lett.

Espen Knudsen hadde gitt tilbakemelding på at det kan bli aktuelt å se nærmere på EU-kommisjonens miljørekommandasjon og krav til miljøinformasjon mv i årsberetningen under vignetten "bedriftenes samfunnsansvar". Hva som vil skje rundt dette, vil trolig være mer avklart like før eller etter sommerferien. Som en følge av dette, anbefalte han RSS å avvente arbeidet med miljørapportering litt til.

Det ble bestemt at det ikke skulle utnevnes noen egen prosjektansvarlig for NRS(V) Anvendelse av IFRS-løsninger innenfor god regnskapsskikk. I det arbeidet som nå skjer, har alle et ansvar for å følge med på om det skjer ting som burde få innvirkning på denne veiledningen eller andre standarder.

NRS(F) Opplysninger om nærstående parter ble gitt prioritet 2. Her er det tidligere sagt at noe bør gjøres med standarden, men dette ble utsatt i påvente

av behandlingen av lovforslaget om IFRS-plikt i selskapsregnskapet for selskaper som ikke er del av konsern og EU's arbeid med nærstående parter.

Dersom forslaget om at det skal gis opplysninger om diskriminering i årsberetningen blir vedtatt, må det følges opp om dette også bør medføre endringer i NRS 16.

Vidar Nilsen har sagt ja til å på vegne av NRS foreta overvåkning av pensjonsområdet, og gi tilbakemelding dersom han identifiserer behov for endringer.

Sak 3: Strategi

Elisabet Sulen og Harald Brandsås orienterte om det arbeidet som har vært gjort i arbeidsgruppa etter forrige RSS-møte. Det er finformuleringer som gjenstår, før notatet kan oversendes til RSS. Notatet skal ferdigstilles så snart som mulig, og vil så bli sendt ut til RSS. Det vil være tema på neste møte i RSS 21. mai. Notatet skal behandles av stiftelsesstyret på årsmøtet 27. mai.

Sak 4: NRS(HU) Finansielle eiendeler og forpliktelser

Kjell-Ove Røsok gikk igjennom de kommentarene fra RSS-medlemmene som han ikke hadde innarbeidet i dokumentet som forelå til møtet. For å få fram helt klart at transaksjonsutgifter skal balanseføres ved første gangs regnskapsføring, endres pkt. 10 siste setning, og skal etter endringen lyde slik: *Verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet inkluderer direkte henførbare transaksjonsutgifter.*

Han redegjorde også for to ting som ikke var gjennomført av de beslutningene som var fattet av RSS i forrige møte. Ett av disse var at *innregning* skulle brukes i stedet for *regnskapsføring*. Denne endringen gjennomføres, i tråd med det som ble besluttet i forrige møte.

Det ble fremmet innspill til endringer i standardutkastet og stilt spørsmål ved enkelte løsninger i utkastet i relasjon til regnskapsloven. Følgende endringer skal gjøres:

Pkt. 16: Teksten endres i tråd med forslag fra Erlend Kvaal. Bakgrunnen for dette var at bruken av ordet *tilbakebetaling* ikke ble sett på som heldig.

Pkt. 20: Teksten endres. Dette gjøres for å få fram at også regnskapsloven § 5-8 kan være aktuell for finansielle derivater.

A9: Ordet vesentlig tas inn som nytt ord nummer to i siste setning. Setningen slik den stod, harmonerte ikke så godt med at det ikke er krav om måling av sikringseffektivitet i høringsutkastet. Begrunnelsen for at det ikke foretas andre endringer nå, er at de forslag om andre endringer som ble diskutert, ikke ble ansett å være tilstrekkelig viktige til å utsette utsendelsen av høringsutkastet.

Vedlegget gjennomgås på nytt for å sikre av ordet *effektiv* og ikke *svært effektiv* brukes om sikringsrelasjonen. *Bokført* skal også erstattes med *balanseført*. Språkvask for øvrig vil bli foretatt av sekretariatet når endelig utkast fra Kjell-Ove Røsok mottas.

Høringsbrevet og høringsutkastet sendes ut så snart som mulig med høringsfrist 1. september.

Sak 5: NRS 12 Avvikling og avhendelse

Det var enighet om at utgangspunktet bør være å lage en standard som ikke stiller større krav enn dagens standard, som bare gjelder for store foretak.

Det var enighet om at det for målgruppen ikke er behov for særskilte regler for anleggsmiddel (eller avhendingsgrupper) holdt for salg, slik IFRS 5 har. Regelen der synes utviklet med utgangspunkt i behovet til kapitalmarkedet for informasjon som kan brukes i fastsettingen av framtidige kontantstrømmer. Kostnad-nytte-betrakninger legges til grunn for ikke å kreve dette i Norge, og dette skal framgå av et framtidig oversendelsesbrev.

Standarden vil derfor omfatte virksomhet under avvikling og avviklet virksomhet. Hvor mye som skal til for at det foreligger virksomhet ble diskutert, herunder om det kunne være egnet å gi kvantitativ regulering. Dette ble ikke ansett som hensiktsmessig. Det synes å skulle mye til før noe ses på som en virksomhetsdel etter IFRS 5, jf. IFRS 5.31 og 32.

Tidspunktet for når opplysningsplikt/plikt til egen klassifisering inntreffer, ble også diskutert. Etter IFRS 5 inntreffer den når en foretaksdel er avhendet, eller når den er klassifisert som holdt for salg. Holdt for salg-klassifisering skal skje når balanseført verdi i hovedsak vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk. Dette er tilfelle når foretaksdelen er tilgjengelig for umiddelbart salg, og salget er svært sannsynlig. For at salget skal være svært sannsynlig, må blant annet relevant ledelsesnivå ha forpliktet seg til en plan om å selge foretaksdelen, og det må aktivt være truffet tiltak for å finne en kjøper og for å fullføre planen. Dagens NRS 12.13 krever at det er inngått bindende salgssavtale, eller at foretakets styre eller tilsvarende ledelsesorgan både har godkjent en plan om ikke å videreføre deler av virksomheten og bekjentgjort denne planen. Det ble også diskutert om det var behov for egen regulering av situasjonen der opplysningsplikt inntreffer etter 31.12, men før regnskapet avlegges, eller om reguleringen i NRS 3.21 b er tilstrekkelig.

Det var enighet om at det er behov for å nevne nedskrivningsproblematikken, gjerne på noe lignende måte som er gjort i NRS 12.17.

Det ble diskutert om noteopplysninger er nok, eller om det skal kreves/tillates egen presentasjon i resultat og balanse. IFRS 5 krever egen presentasjon i resultat og balanse. De fleste mente at dersom det skulle foretas egen presentasjon i resultatet av gevinst/tap ved salg, burde dette skje som egen linje under drift.

Dersom det velges separat presentasjon i resultat og balanse, ble det diskutert hva som skulle gjøres med sammenligningstallene. IFRS 5 krever omarbeidede sammenligningstall for resultatet, men ikke for balansen. Dette synes ikke hensiktsmessig for NRS, og det må vurderes om det skal gjøres avvik fra IFRS på dette punktet.

Karina Vasstveit Hestås lager en systematisering av problemstillingene til neste møte, som skal inneholde IFRS-reguleringen for den aktuelle problemstillingen.

Det ble diskutert om det var behov for en NRS 12 A i tillegg til en endret NRS 12, eventuelt at det skal framgå av standarden at det er tillatt å bruke IFRS 5. Særlige behov gjorde at NRS 6 A og 15 A ble vedtatt, men man kunne ikke se tilsvarende særlige behov for denne standarden. Det ble diskutert om det likevel var ønskelig men en slik adgang. Konkludering på dette utsettes til neste behandling.

Sak 6:

NRS 1 og NRS 5

Notat utarbeidet av Hanne Opsahl ble gjennomgått.

En omarbeiding til enhetlig format antas å være forholdsvis krevende. Ut fra en kostnads-/nyttevurdering legger RSS derfor opp til at standardene fortsatt vil ha forskjellige formater.

NRS 1 Varelager:

Pkt. 1: Standarden skal eksplisitt si at den også omfatter produksjonsmateriell. Hanne Opsahl vurderer nærmere om det skal presiseres at serieproduserte varer, herunder der produksjonen skjer langsiktig og etter kontrakt, er omfattet av NRS 1 (jf. NRS 2.7).

Pkt. 2: Det framkom ikke innvendinger mot notatets påstand om at "salgskostnader" i NRS 1 ikke nødvendigvis har samme faktiske innhold som "nødvendige utgifter for gjennomføring av salget" i IAS 2. Det ble foreslått å komplettere den norske formuleringen med IAS-formuleringen, og sagt at dette ville være en realitetsendring. RSS mente at IAS 2 ikke inkluderer faste kostnader som lagrings- og administrasjonsutgifter i "nødvendige utgifter for gjennomføring av salget". Forslaget om klargjøring av hva nødvendige utgifter for gjennomføringen av salget omfatter, ble støttet.

Pkt. 3: Etter endringen av IAS 23 vedtatt i mars 2007, krever IAS 23 at låneutgifter til kvalifiserende eiendeler skal balanseføres, enten disse er omløpsmidler eller anleggsmidler. Av BC6 framgår det imidlertid at dette av kostnad-nytte-hensyn ikke gjelder serieproduserte beholdninger, selv om det tar lang tid å få eiendelene klar for salg. RSS mener at ordlyden i regnskapsloven § 5-4 (3) ikke er til hinder for at NRS 1 kan endres, slik at det ikke kreves balanseføring av renter for varer med lang tilvirkningstid. For serieproduserte varer vil dette både være en IFRS-tilpasning og en forenkling. For andre varer vil det være en forenkling.

Annet: RSS ønsker ikke å prioritere å gi rettleiding for regnskaper avlagt etter funksjonsinndeling, men ønsker at det skal framgå klart av NRS 1 at den bare omhandler situasjonen med artsinndelt resultatregnskap.

Hanne Opsahl vurderer om setningen om solgte varers kost skal tas ut av NRS 1.3.5.

NRS 5 Ekstraordinære inntekter og kostnader, korrigeringer av feil og virkningen av prinsippendring og estimatendring:

Pkt 1: RSS anser det som hensiktsmessig at ekstraordinære poster ikke skal brukes, i alle fall ikke for gruppen øvrige foretak. Dette er en oppfølging av strategien med IFRS-tilpasning. RSS støtter notatets vurdering av at regnskapsloven ikke er til hinder for at det innføres et forbud mot bruk av ekstraordinære poster. RSS mener at standarden, som IAS 1.85, bør si uttrykkelig at bruk av ekstraordinære poster ikke er tillatt, verken i resultatregnskapet eller notene. Reguleringen av andre poster bør være klar på at dette skal vises som egne linjer under drift og/eller finans, jf. regnskapsloven § 6-3 (1). Det ble foreslått å kalle standarden *spesifikasjon av særlige poster, korrigeringer av feil og virkningen av prinsippendringer og estimatendringer*.

Pkt 2: Begge metoder for håndtering av en forlengelse av avskrivningstiden skal være tillatt, og dette skal framgå av standarden. Det skal vurderes om det bør sies noe om nedskrivningsvurdering ved forkortelse av levetid.

Sak 7: NRS (F) Nedskrivning

Notat fra Erlend Kvaal ble gjennomgått.

Det ble en del diskusjon rundt konklusjonen i ballpunkt 1, der det antas at immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid ikke eksisterer innenfor GRS. Det var imidlertid enighet om at dersom de eksisterer, ønsker man ikke å innføre noe krav om årlig nedskrivningsvurdering, men at de vanlige nedskrivningsreglene skal følges. Dette gjøres av forenklingshensyn. Også IFRS SME foreslår denne forenklingen.

RSS mener at det heller ikke er nødvendig med årlig vurdering for ikke-fullførte immaterielle eiendeler, fordi nedskrivningsindikatorer vurderes å ville fange opp et nedskrivningsbehov.

Alle andre forslag i notatet fikk tilslutning fra RSS, og det ble kommentert at oppbyggingen med sammenligning mot IFRS først, vurdering av mulige forenklinger etterpå, var en god konkretisering av den kortsiktige vedlikeholdsstrategien.

Sak 8: Høringssaker pensjoner

RSS ga sin tilslutning til at pensjonsgruppa lager utkast til høringssvar på diskusjonsnotatene fra PAAinE og IASB. Vidar Nilsen har sagt seg villig til å lede arbeidet, og alle de "gamle" medlemmene med unntak av Roar Hoff har svart ja til å bli med videre. Nina Servold Oppi blir med som observatør fra Kredittilsynet. To produsenter vil bli forespurt om å delta.

Sak 9: Fjerning av internasjonal omtale i alle standarder

Saken ble av tidsmessige årsaker utsatt til neste møte.

Sak 10: Omorganiseringer

Brev fra Ernst & Young ble diskutert.

Erfaring tilsier at et nytt forsøk på å starte ut med et prinsipielt utgangspunkt vanskelig vil føre til at man kommer i mål med et nytt høringsutkast. Det var imidlertid enighet om at det er et område med behov for regulering. Derfor ble man enige om at det skal utarbeides brev til Finansdepartementet og de fem store revisjonsselskapene, ansvaret for dette ble tildelt leder og nestleder i samarbeid med sekretariatet.

Henvendelsen til Finansdepartementet vil være en henstilling om at skatteetaten ikke skal avgjøre spørsmålet om kontinuitet eller virkelig verdi er riktig å bruke regnskapsmessig, så lenge NRS oppfatter det som uklart hva god regnskapsskikk er. Det antas relevant å trekke inn mulighetene for skifte av regnskapsspråk, og de endrede utdelings- og skattekonsekvenser dette vil kunne ha.

Henvendelsen til de store revisjonsselskapene vil stille krav om vilje til å inngå kompromisser for å komme fram til en løsning. Brevet skal også inneholde utkast til mandat med mål og saksgang for arbeidet med et høringsutkast om omorganiseringer. RSS ser for seg at målet er å lage regler for de hyppigst forekommende situasjonene, og at pragmatismen må rå for at det skal være mulig å få til noe her.

Eventuelt

Harald Brandsås og Elisabet Sulen orienterte fra EFRAG-møtet de deltok på i april. De to fagsakene som var diskutert på møtet, var skillett mellom egenkapital og gjeld og performance reporting.

Sekretariatet ser på muligheten for forbedringer av hjemmesiden, det ønskes mulighet for å få oversikt over alle NRS-utgivelsene, uten å klikke seg inn på endelige standarder, foreløpige standarder osv.

Sakslisten for neste møte spikres så snart som mulig, slik at de forskjellige prosjektansvarlige får vite om det legges opp til behandling av deres sak 21. mai.

Neste møte blir i Bergen 21. mai. Det legges opp til en middag kvelden før.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **21. mai 2008** kl 09:00 - 15.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen (på telefon), Erlend Kvaal, Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen, Signe Moen, Hanne Opsahl (til kl. 12.15), Kjell Ove Røsok (på telefon) og André Tofteland (til kl. 13.15).

Forfall: Ingrid Farstad.

Dessuten møtte: Jan Aastveit (sak 5), Espen Knudsen, Harald Brandsås og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 21.april ble godkjent, etter at det foretas følgende endringer i sak 2, sak 4 og sak 10:

Sak 2:Siste setning i tredje avsnitt strykes.

Sak 4:Første setning i tredje avsnitt erstattes med denne setningen:

Det ble fremmet innspill til endringer i standardutkastet og stilt spørsmål ved enkelte løsninger i utkastet i relasjon til regnskapsloven.

Sak 10: Første setning i tredje avsnitt skal lyde slik:

Henvendelsen til Finansdepartementet vil være en henstilling om at skatteetaten ikke skal avgjøre spørsmålet om kontinuitet eller virkelig verdi er riktig å bruke regnskapsmessig, så lenge NRS oppfatter det som uklart hva god regnskapsskikk er.

Det ble gitt uttrykk for et ønske om en ny diskusjon om form og innhold for protokollene, herunder om det er behov for både protokoll og referat på et framtidig møte.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Arbeidsplanen ble ikke gjennomgått.

Sak 3: Strategi

Elisabet Sulen redegjorde for de realitetsendringer som er foreslått i strateginotatet. Disse er hovedsakelig knyttet til pkt. 28-30 om regnskapsstandarder for gruppen øvrige foretak og pkt. 46-49 om endret stilling for FU IFRS. Notatet skal behandles av Stiftelsesstyret på årsmøtet 27. mai.

De endringsforslag som RSS var enige om, innarbeides i notatet, og oversendes Stiftelsesstyret. Hovedbudskapet i pkt. 28-30 og pkt. 46-49 fikk tilslutning fra RSS, etter at siste linje i pkt. 29 strykes og etter at pkt. 46 får følgende ordlyd: *Fagorgan IFRS søker å påvirke utviklingen av IFRS og bedre forståelsen av IFRS på norske forhold.* RSS mente at Stiftelsesstyret også bør diskutere om leder i RSS skal ha møterett/møteplikt/stemmerett i Fagorgan IFRS.

I et framtidig møte må det tas stilling til hvilket organ som skal ha ansvaret for forenklet IFRS og IFRS SME.

Sak 4: Omorganiseringer

Utkastet til brev til Finansdepartementet:

Sekretariatet, leder og nestleder fikk i oppdrag å utarbeide et nytt utkast til brev på bakgrunn av de innspill som kom i møtet. Dette utkastet sendes ut på e-post til medlemmene med en kort tilbakemeldingsfrist for å komme med kommentarer.

Første avsnitt andre setning endres, slik at det ikke sies noen om at man har lyktes med presiseringen av innholdet av transaksjonsprinsippet. Bakgrunnen for dette var redselen for å gi inntrykk av at innenfor fusjon og fisjon er tolkningen av transaksjonsprinsippet nå uproblematisk.

I andre avsnitt skal det forklares hvorfor presiseringen av transaksjonsprinsippet har vært så vanskelig for omorganiseringer.

Femte avsnitt skal endres ved at det ikke henvises til én bestemt sak. Alle representantene undersøker i sine selskap om det har vært saker der ligningsmyndighetene har underkjent selskapets vurdering av om omorganiseringen skal gå til kontinuitet eller virkelig verdi. Frist for tilbakemelding til sekretariatet er fredag 30. mai.

Sjette avsnitt skrives om (snus).

Utkastet til brev til de store revisjonsfirmaene:

Sekretariatet, leder og nestleder fikk i oppdrag å utarbeide et nytt utkast til brev på bakgrunn av de innspill som kom i møtet. Medlemmene sender inn ytterligere skriftlige kommentarer til sekretariatet innen 28. mai. Nytt utkast til brev sendes så RSS-medlemmene med en kort kommentarfrist.

Flertallet vedtok at brevets punkt to, siste ballpunkt skal endres, slik at ingen på forhånd skal bindes opp til å stemme på en bestemt måte etter høringsrunden. Revisjonsselskapene utnevner ett medlem hver til arbeidsgruppen som vil være en frittstående arbeidsgruppe og ikke en arbeidsgruppe under RSS. Deltakerne behøver ikke å være medlemmer av RSS. Leder eller nestleder RSS blir ikke del av arbeidsgruppen.

Brevet endres til å fokusere på at det er usikkerhet rundt hva som er riktig løsning som er problemet, ikke den uensartede praksisen som sådan.

Sak 5: NRS 9 Fusjon

Jan Aastveit presenterte informasjons- og diskusjonspunkter fra arbeidsgruppen, og det ble en diskusjon rundt de ulike diskusjonspunktene og de retningslinjene for arbeidet som framgikk av oversendelsesbrevet.

RSS mente at det er behov for selskapsrettslig rettledning også i en framtidig NRS 9, men det ble gitt uttrykk for at arbeidsgruppen står fritt til å flytte denne over i et appendiks/anvendelsestillegg dersom den mener at dette er hensiktsmessig, og det anses å være en overkommelig jobb.

Arbeidsgruppen kan gjerne diskutere selskapsrettslige spørsmål med eksperter på selskapsrett underveis i arbeidet, men NRS vil ikke bruke tid og ressurser på en totalgjennomgang på det nåværende tidspunkt. Arbeidsgruppen skal identifisere de konkrete områdene der det kan være tvil om de selskapsrettslige fortolkningene som er foretatt.

Det ble foreslått at det i høringsrunden aktivt skal søkes høringssvar fra det juridiske miljøet, for eksempel fra Advokatforeningens arbeidsgruppe på selskapsrett. På et senere tidspunkt kunne det også være interessant å høre hvilke selskapsrettslige løsninger i NRS 9 som enkelte i det juridiske miljø oppfatter som problematiske.

RSS mente at det bør kunne ses hen til IFRS SME i arbeidene som gjøres nå, men det erkjennes at det nok i mange tilfeller kan være vanskelig å forutse hva som blir den endelige løsningen der innenfor mange områder.

Områdene der dagens NRS 9 henviser til NRS(F) Konsernregnskap ble ikke gjennomgått. Konsernarbeidsgruppen vil ha sitt første møte etter at virksomhetssammenslutningsprosjektet ble skrinlagt i slutten av mai. Etter at også denne gruppen har påbegynt arbeidet, vil gruppene koordinere sine arbeider, og det legges opp til fellsmøter for diskusjon av problemstillinger som er felles for de to arbeidsgruppene.

RSS uttrykte støtte til at NRS 9 fortsatt skal være standarden som regulerer alle fusjoner, enten overdragende foretak har virksomhet eller ikke. For skattegoodwill har arbeidsgruppen fullmakt til å foreslå en enkel løsning. Det ble gitt uttrykk for at det ble gjort en vurdering av problemet av den gamle konsernarbeidsgruppen, og at RSS trenger argumenter for å gå bort fra den beslutningen som ble tatt om at elementet av praktiske grunner kan behandles som goodwill også i de tilfeller virksomhet ikke er overført.

RSS ønsker ikke at IFRS-tilpasning gjøres gjennom ren henvisning til IFRS 3, men vil at både forenklinger og IFRS-tilpasninger bygges inn i NRS 9.

Reguleringen av omorganisering med uendret eierskap, som representerer et avvik fra IFRS, skal beholdes.

Arbeidsgruppen står fritt til å velge direkte eller indirekte regulering av omvendt fusjon. Det viktige er at opplagte omvendte fusjoner bør reguleres.

Det var enighet om at eventuell regnskapsføring av utsatt skatt ved konsernfusjon skal reguleres i skattestandarden. Det var ulike syn på om arbeidsgruppen selv skal stå fritt til å vurdere om de skal foreslå endringer i skattestandarden nå, eller om dette er noe de må gjøre som del av fusjonsprosjektet.

Det framkom noe skepsis til forslaget om krav om konsernkontinuitet kun i mor-datter-fusjon der dette fører til at konsernet i Norge forsvinner.

Det ble gitt uttrykk for at RSS trenger å bli presentert for fordeler og ulemper forbundet med forslaget om at fusjonsutgifter eksklusiv emisjonsutgifter skal resultatføres. Forslaget om at gjennomføringstidspunktet er hovedreglen, men at avtaletidspunktet fremdeles kan brukes, fikk støtte.

RSS ga uttrykk for en viss skepsis til arbeidsgruppens forslag til tydeliggjøring av hva kontinuitet innebærer. Det ble gitt uttrykk for at "as if"-betraktningen ble ansett for mer tungvindt i de fleste tilfeller enn synet på kontinuitet som en regel for verdimåling.

Fremdriftsplanen ble bifalt. Det er ikke sikkert at konsernarbeidsgruppen kan klare den samme tidsplanen.

Sak 7: Inntektsføring

Saken utsettes til neste møte.

Sak 8: NRS(F) Immaterielle eiendeler

Saken utsettes til neste møte.

Sak 9: Fjerning av internasjonal omtale i alle standarder

Saken utsettes til neste møte.

Sak 10: Eventuelt**Forskrift om frivillig virksomhet**

I dennes kapittel 6 er det foreslått regulering av regnskapene til organisasjoner som frivillig avlegger regnskap. NRS er positive til at det utarbeides retningslinjer, men oppfatter det som vanskelig å få tak i hva som ligger i disse retningslinjene, som er utarbeidet uten kjennskap til den foreløpige regnskapsstandarden om god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. NRS ved fagutvalg Ideelle organisasjoner vil i høringen tilby seg å utarbeide forskriftsbestemmelser til kapittel 6. Høringsfristen er 14. juni. Utkast til høringssvar vil bli sendt til RSS på e-post.

Regnskapskonferansen/Bokføringsdagen

Den var avtalt til 11. november, men som en følge av at BI likevel ikke kunne stille lokale til disposisjon denne dagen, flyttes den til 12. november. Dette skal publiseres på hjemmesiden, og det vil bli sendt e-post til alle deltakere på fjorårets Bokføringsdag og Regnskapskonferanse.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **19. juni 2008** kl 09:00 - 15.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal, Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen (til kl 14.30), Signe Moen, Hanne Opsahl, Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Forfall: Ingrid Farstad.

Dessuten møtte: Siw-Mette Thomassen og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 21.mai ble godkjent, etter at følgende setning tas inn som ny andre setning i sak 5, tredje avsnitt:

Arbeidsgruppen skal identifisere de konkrete områdene der det kan være tvil om de selskapsrettslige fortolkningene som er foretatt.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Arbeidsplanen ble ikke gjennomgått i detalj, men arbeidsform ble diskutert.

Hanne Opsahl orienterte kort om arbeidet med årets oppdatering av NRS 8.

Elisabet Sulen fortalte om fagutvalg ideelle organisasjoners problemer med NRS 4, og ønsket om at denne ble prioritert høyere opp på agendaen til RSS. Det ble ikke ansett mulig å prioritere denne opp.

Sak 3: Omorganiseringer

Utkastet til brev til Finansdepartementet:

Det var flertall for å sende et brev som forklarer at i dagens situasjon kan én problemstilling løses på ulike måter, uten at det bes om at departementet gjør noe i forhold til ligningsmyndighetene.

Sekretariatet fikk i oppdrag å lage nytt utkast til brev basert på endringsønskene som framkom i møtet. Det nye utkastet sirkuleres på e-post for kommentarer fra RSS-medlemmene.

Utkastet til brev til de store revisjonsfirmaene:

Det ble besluttet at RSS sender et brev til de store revisjonsfirmaene som lages med utgangspunkt i første side i det utkastet som forelå til dagens møte. Anmodningen om at disse store revisjonsfirmaene skal lage utkast til nytt høringsutkast om omorganiseringer skal også forklare hvorfor akkurat disse blir bedt om å gjøre jobben. I tillegg skal det klart framgå hva RSS vil gjøre med et slikt eventuelt utkast til høringsutkast.

Sekretariatet, Signe Moen og Kirsten Jacobsen fikk ansvar for å utarbeide utkast til brev. Sannsynligvis vil dette ikke bli gjort før i august. Det nye utkastet sirkuleres på e-post for kommentarer fra RSS-medlemmene.

Det ble gitt uttrykk for et ønske om at DnR skal stille sekretær til arbeidsgruppen. RSS anser dette for et forhold som må avklares mellom de store revisjonsfirmaene og DnR.

Sak 4: NRS 12 Avvikling og avhendelse av virksomhet

Karina Vasstveit Hestås gikk igjennom excel-oversikten som viste ulike situasjoners løsning i IFRS 5 og forslag til løsning i den norske standarden. Deretter ble utkastet til standard gjennomgått.

Det var flertall for at standarden også skal regulere vesentlige enkelteidendeler. I det framtidige høringsbrevet skal det stilles spørsmål om høringsinstansenes syn på dette.

I punkt 9 skal det tydelig framgå at RSS mener tre alternativ er tillatt for sammenligningstall:

- ikke reklassifisering i verken resultat eller balanse
- reklassifisering i resultat for alle perioder, i balansen fra kriterier inntreffer (IFRS-løsning)
- reklassifisering i både resultat og balanse for alle perioder

Karina Vasstveit Hestås foretar en begrepsgjennomgang, oppdaterer med forslag til språklige innspill som kom i møtet og oppdaterer som en følge av beslutningene nevnt over. Utkastet til standard skal behandles i møtet 26. september. Det legges opp til en utsendelse av oppdatert utkast på e-post med en frist for tilbakemelding når det gjelder språklige ting i god tid før dette møtet.

Sak 5: Konsernregnskap

De prinsipielle spørsmålene reist i notatet som forelå til møtet ble gjennomgått.

Prinsipielt utgangspunkt

RSS støttet arbeidsgruppens prinsipielle utgangspunkt, som er samordning med IFRS 3R og IAS 27 R. Det ble likevel gitt uttrykk for at arbeidsgruppen etter dette også må vurdere forenklinger.

Virkeområde

Virkeområdet fikk tilslutning, og det ble gitt uttrykk for at standarden trenger et nytt navn som reflekterer hva den faktisk omhandler. RSS mente imidlertid at det trolig ikke er nok å henvise til NRS(F) Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet når det gjelder egenkapitalmetoden. Britt Torunn Hove sender Kirsten Jacobsen referat fra forrige møte den problemstillingen ble diskutert.

Begrepsbruk

RSS støtter språkvask av standarden i samsvar med IFRS-forskriften, men det ble gitt uttrykk for at dette ikke nødvendigvis må gjøres slavisk dersom dette medfører vanskelig tilgjengelig eller omstendelig språk.

Konsolideringsutelatelse

Det ble gitt uttrykk for at lovreguleringen av konsolideringsutelatelse som en følge av midlertidig eie sannsynligvis ble til som en følge av ønsket om IFRS-tilpasning, men at midlertidig eie likevel ikke ble IFRS-løsningen. Signe Moen følger opp dette.

Kontrolltidspunkt eller avtaletidspunkt for fastsettelse av vederlag og allokering av kostpris

Flertallet støtter bruk av kontrolltidspunktet, og ordinær bruk av vesentlighet. Det ble gitt uttrykk for at RSS kan revurdere dette når de ser hele standardutkastet skrevet ut og får mulighet til å lese alt i sammenheng.

100 % goodwill eller goodwill knyttet til majoritetens andel

RSS støtter ikke arbeidsgruppens forslag om krav om 100 % goodwill. Det ble gitt uttrykk for at reguleringen i Norge ikke bør være strengere enn etter IFRS, og at 100 % goodwill kan være en mer arbeidskrevende metode enn dagens metode dersom mindre enn 100 % kjøpes opp uten at det foreligger planer om ytterligere oppkjøp. Mot det siste ble det sagt at IFRS-valgene kunne gjøres pr. transaksjon, altså at valg av metode for regnskapsføring av goodwill ikke var valg av regnskapsprinsipp. RSS' foreløpige vurdering er at både 100 % goodwill og goodwill bare på majoritetens andel som i GRS i dag skal være de to tillatte alternativene i Norge. Dette innebærer at IFRS-alternativet med innlåsning av goodwill ikke ønskes.

Betinget vederlag

RSS støtter arbeidsgruppens forslag, som innebærer at betinget vederlag skal regnskapsføres på kontrolltidspunktet til virkelig verdi og fortløpende vurderes hver balansedag med verdiendringer over resultatet. De fleste mente at dette ville gi bedre regnskaper, selv om det nok vil foreligge en misbruksrisiko.

Kirsten Jacobsen kontrollsjekker at måling til høyeste beløp av måling etter IAS 37 og initielt balanseført beløp virkelig betyr fortløpende vurdering, altså at ikke sannsynligheten for at det betingede vederlaget må overstige 50 % for at måling etter IAS 37 skal slå inn.

Resultatføring av transaksjonskostnader

Flertallet gikk inn for å beholde den norske reguleringen, der transaksjonskostnader balanseføres. Dette skyldes at resultatføring anses tvilsomt i forhold til regnskapsloven. Forøk på mer presis grensedragning mellom emisjonskostnader og øvrige transaksjonskostnader av fusjonsgruppa ble støttet.

Goodwillavskrivninger

RSS støtter synspunktet om at årlige avskrivninger anses enklere enn en årlig nedskrivningstest.

Tilordning

Flertallet støttet utgangspunktet om at ledelsens intensjoner skal hensyntas ved identifikasjon, men ikke ved måling. Det ble gitt uttrykk for skepsis til det praktiske i den umiddelbare nedskrivningen som vil kunne bli resultatet, og til om det for brukergruppen er praktisk å kreve markedsprising.

I virksomhetssammenslutningsprosjektet uttrykte RSS vilje til langt mer vidtrekkende forenklinger enn det arbeidsgruppen legger opp til. Erfaringen fra det prosjektet er at det var vanskelig å formulere de ønskede forenklingene, men arbeidsgruppen ble bedt om å prøve.

Goodwill ved kjøp av datterselskap uten virksomhet

Arbeidsgruppens forslag om at det skal være adgang til å oppføre goodwill tilsvarende differansen mellom utsatt skatt målt til nominell verdi og nåverdi er i tråd med tidligere vedtak i RSS. Forslaget om at "utsatt skatt goodwill" skal inngå i ordinær avskrivningsvurdering ble også støttet.

Utsatt skatt – nåverdi eller nominell verdi

Flertallet støttet arbeidsgruppens forslag om at utsatt skatt knyttet til identifiserte merverdier kan føres til nåverdi, mens utsatt skatt fra overdragende foretak for øvrig føres til nominell verdi som et 3. alternativ.

Sesongvariasjoner

RSS støtter arbeidsgruppens forslag om at sesongvariasjoner ikke skal hensyntas ved kostprisallokeringen.

Negativ goodwill

RSS mener at inntektsføring av negativ goodwill både vil være en IFRS-tilpasning og en forenkling. Arbeidsgruppen bes derfor sjekke mot lovforarbeidene om en slik ny regel kan sies å være forenlig med regnskapsloven.

Avsetning for restrukturering i oppkjøpsanalysen

RSS støtter arbeidsgruppens forslag om å ikke tillate avsetninger for restrukturering i oppkjøpsanalysen.

Negativ minoritet

RSS støtter arbeidsgruppens forslag om at negativ minoritet skal balanseføres.

Tillatt alternativ metode ved trinnvise oppkjøp

RSS støtter forslaget om å fjerne alternativ metode for trinnvise kjøp. Å bare ha én metode anses som en forenkling, da vil man slippe dagens diskusjoner rundt grensetilfellene.

RSS ga ikke uttrykk for noe syn på om netto positive endringer i balanseført verdi på identifiserte eiendeler og gjeld mellom tidligere kjøp og konsernetableringstidspunktet skal føres mot egenkapitalen eller over resultatet. Arbeidsgruppen kommer tilbake med en beskrivelse av bakgrunnen for de ulike måtene å se dette på. Det samme gjelder behandlingen av utgang datterselskap.

Omvendt oppkjøp

RSS støtter arbeidsgruppens forslag, som innebærer at gjeldende krav videreføres, men at det ses nærmere på standardens ordlyd.

Aksjebasert avlønning

RSS er positive til at det ses nærmere på muligheten for regulering. Sannsynligvis må virkeområdet i NRS 15A endres.

Opsjonsordninger

RSS er positive til at det ses nærmere på muligheten for regulering, gjennom at det foretas en analyse av praksis.

Sak 6: NRS(F) Immaterielle eiendeler
Saken utsettes til neste møte.

Sak 7: Fjerning av internasjonal omtale i alle standarder
Omtalen av internasjonal praksis fjernes ikke i de tilfeller den er en del av bakgrunnen for valget av de norske løsningene. Dette gjelder kommentar 2, 3, 4, 6 og 12 i notatet som forelå til møtet. I NRS 11 Delårsrapportering mente RSS at hele punkt 17 kunne fjernes. Hva som skal gjøres med NRS(D) Regnskapsføring av finansielle instrumenter vil det bli tatt stilling til i møtet 26. september. Dersom dette ikke trekkes tilbake, må det vurderes hva som eventuelt skal fjernes av internasjonal omtale. I NRS(F) Resultatskatt skal ikke internasjonal omtale i punkt 2.4 fjernes.

Sak 8: Program Regnskapskonferansen

Utkast til program skal diskuteres i møtet 1. september.

Sak 9: Beramming av møtedatoer høsten 2008

Mandag 1. september kl 9-15

Fredag 26. september kl 9-14

Fredag 24. oktober kl 9-15

Torsdag 6. november kl 9-15

Torsdag 27. november kl 9-15

Torsdag 8. januar kl 12-18 med etterfølgende middag

Følgende saker skal behandles på møtet 1. september:

Program Regnskapskonferansen

Fusjon

Immaterielle eiendeler

NRS 1 og NRS 5

Følgende saker skal behandles på møtet 26. september:

Konsernregnskap

Nedskrivning

Avvikling og avhendelse

Inntektsføring

Finansielle eiendeler og forpliktelser

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **1. september 2008** kl 09:00 - 15.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal, Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen, Signe Moen og Hanne Opsahl.

Forfall: Ingrid Farstad, Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Dessuten møtte: Jan Aastveit på sak 4, Tine Svae og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 19.juni ble godkjent, etter at følgende endringer foretas:
Sak 2: Første avsnitt strykes, med unntak av første setning.
Sak 7: 1. september endres til 26. september

Sak 2: Arbeidsplan 08

Det ble ikke ansett for å være behov av en detaljgjennomgang av arbeidsplanen.

Sak 3: Omorganiseringer

Utkastet til brev til Finansdepartementet:

Følgende setning tas inn i femte avsnitt som ny andre setning:

"Det er ønskelig at skattemyndighetene er klar over dette."

Etter at denne justeringen er foretatt, skal brevet sendes. Det skal stiles til Skattedirektoratet, i tillegg til Finansdepartementet.

Utkastet til brev til de store revisjonsfirmaene:

Siste linje i fjerde avsnitt skal lyde slik:

"Dersom arbeidsgruppen lykkes med å utarbeide et omforent forslag til høringsutkast, vil NRS sende dette høringsutkastet ut på ordinær høring."

Signe Moen skriver om første linje i tredje avsnitt.

Etter at disse justeringene er foretatt, skal brevet sendes.

Sak 4: NRS 9 Fusjon

Oversendelsesbrev og matrise utarbeidet av Peggy Berner ble gjennomgått.

Fusjonsgruppa og konserngruppa vil prøve å samarbeide om den struktur som velges i de to standardene.

Om kontrolltidspunktet i utkastet er helt i samsvar med IFRS, ble ikke diskutert.

RSS var enige i at selskapskontinuitet innføres som likestilt alternativ til konsernkontinuitet ved vertikale fusjoner i konsern i de tilfeller der det ikke har vært utarbeidet konsernregnskap. Har det vært utarbeidet konsernregnskap, synes det vanskelig å argumentere med kost/nytte for ikke å kreve bruk av

konsernverdiene i dette regnskapet i en etterfølgende vertikal fusjon. Siden RSS ikke følte seg sikre på at kostnader kan utelukkes, mente man at kostnad-nytte-vurderingen likevel skal framgå av standarden, slik at det vil være mulig å ende opp med bruk av selskapskontinuitet selv om det er avlagt konsernregnskap.

Det ble etterlyst kriterier for å foreta den konkrete vurderingen av om en utgift er en emisjonsutgift eller en fusjonsutgift som standardutkastet krever.

RSS støttet at ikke-vertikale fusjoner i konsern der begge selskapene er eid mer enn 90 % skal skje til selskapskontinuitet, og av det må vurderes konkret om fusjonen skal regnskapsføres til virkelig verdi eller selskapskontinuitet ved ikke-vertikale fusjoner under samme kontroll ved mindre enn 90 % eie. Det ble bedt om klargjøring av hva det skal legges vekt på i den konkrete vurderingen. Enkelte mente at konsernkontinuitet i søsterfusjoner er mye brukt i praksis, og stilte spørsmålsteget ved bakgrunnen for å fjerne dette alternativet. Spørsmål om høringsinstansenes syn på dette skal medtas i det fremtidige høringsbrevet.

I kontinuitetsfusjoner mellom deleide døtre ble det tatt en tentativ beslutning om at kapitalutvidelsen skal regnskapsføres til kontinuitet, og det ble hevdet at det er dette som følger av gjeldende standard. I vertikale fusjoner med deleid datter ble det også tatt en tentativ beslutning om at kapitalutvidelsen skal regnskapsføres til kontinuitet, dette er en endring i forhold til gjeldende NRS 9 punkt 4.4 første avsnitt.

KPMG-uttalelsen skal beholdes i standarden, men det var enighet om at det er behov for en annen ordlyd enn i gjeldende standard for at regelen skal bli forstått.

Hva innebærer kontinuitet (as-if eller regel om verdimåling), hvilke implikasjoner har dette for fastsettelse av gjennomføringstidspunkt.

Det ble en kort diskusjon rundt andre innspill. Det ble trukket fram at omorganisering med uendret eierskap anses som en uheldig samleoverskrift for de to nåværende kontinuitetsgjennomskjæringsgrunnene, diskutert om identisk eiersammensetning som kontinuitetsgrunn skal beholdes og om virkeområdet bør endres med hensyn til fusjoner der man ikke tar hensyn til noe bytteforhold (for eksempel ved fusjon av borettslag). Det ble også diskutert om etablering av felles kontrollert virksomhet bør være del av standardens virkeområde eller om problemstillingen skal være utenfor virkeområdet, som i IFRS 3. Arbeidsgruppen skal forsøke å regulere dette, og det var enighet om at reguleringen skal være regnskapsføring til virkelig verdi. Det er et ønske om at arbeidsgruppen utarbeider tekstforslag til NRS(F) Resultatskatt om utsatt skatt/utsatt skattefordel ved konsernfusjon. Det ble påpekt at punkt 4.2.4 Tilordning av verdi på overdratte eiendeler og gjeld trolig ikke bør henvise til reglene i NRS(F) Konsernregnskap når det gjelder korrigering av tilordning. Dette er forsøkt tidligere, men ble endret til ordlyden i dagens standard som en følge av høringskommentarer fra Finansdepartementet og Foretaksregisteret knyttet til bruk av selskapsregnskapet som utbyttegrunnlag. Arbeidsgruppen legger til grunn at kontinuitet ikke bare er en regel om verdimåling, noe som påvirker hva som anses som gjennomføringstidspunkt og hva som skal være sammenligningstall. En del RSS-medlemmer er uenige i at kontinuitetsgjennomskjæring er mer enn en regel om verdimåling, og mente at selv om deres syn hadde vært lagt til grunn, ville det som i gjeldende standard være mulig å bruke 1.1 som gjennomføringstidspunkt i kontinuitetsfusjoner.

Andre innspill sendes på e-post til Peggy Berner så snart som mulig.

Sak 5: NRS 1 Varelager

Punkt 4 Standard skal utgå, og i punkt 3 endres overskriften til for eksempel regnskapsføring av varelager. Relevant tekst fra punkt 4, slik som for eksempel teksten i punkt 4.4, flyttes over til punkt 3.

Virkeområdet utvides til også å omfatte reservedeler som er omløpsmidler. Innledingen utvides med å si at standarden ikke gjelder for små foretak.

Hanne Opsahl følger opp hva IAS 2 sier skal gjøres i perioder med stor lageroppbygning.

Hanne Opsahl følger opp behovet for endringer av tredje til femte setning i første avsnitt i punkt 3.2. Det ble særlig stilt spørsmålsteget ved fjerde setning, som sier at endringer i salgsverdien etter balansedagen er ny informasjon om forhold på balansedagen og fører til endringer i estimatet for virkelig verdi.

Punkt 3.5 endres, slik at det framgår eksplisitt at spesifikasjon av varelager i note gjøres dersom slik informasjon er vesentlig.

Hanne Opsahl gjør for øvrig de stykninger av tekst og språklige forbedringer som ble foreslått i møtet, og standarden sendes deretter på sirkulasjon på e-post.

Sak 6: NRS 5 Ekstraordinære inntekter og kostnader mv

Innledningspunktet skal ikke inneholde konklusjoner knyttet til det som skal behandles videre i standarden. Bruken av ordet "ordinær" i hele standarden bør revurderes, siden motstykket "ekstraordinær" ikke er del av standarden lenger. Det bør vurderes på egnet sted å forklare hvorfor standarden ikke tillater bruk av ekstraordinære poster, i og med at regnskapslovens oppstillingsplan har egen linje for disse postene etter ordinært resultat.

Punkt 2 omhandler bare norsk regnskapslov, slik at overskriften tilpasses dette.

Punkt 4 Standard skal utgå, og relevant tekst fra dette punktet flyttes over til punkt 3, som skal endre navn. Bruken av ordet "poster" i første avsnitt i punkt 3.1 bør revurderes.

Hanne Opsahl gjør for øvrig de stykninger av tekst og språklige forbedringer som ble foreslått i møtet. Oppdatert standard sendes deretter på sirkulasjon på e-post.

Sak 7: NRS(F) Immaterielle eiendeler

Andre Tofteland hadde meldt fra om at han var forhindret fra å delta på møtet, og som en følge av dette utsettes saken til møtet 26. september.

Sak 8: Program Regnskapskonferansen

RSS har 3 timer til disposisjon, som man ønsker å bruke til disse temaene:

50 min Orientering om virksomheten i 2008 (produkter ikke nevnt i egne presentasjoner.)

60 min Fusjon og Konsernregnskap

30 min Inntektsføring

20 min Avvikling og avhendelse
20 min Pause

Sak 9: Orientering fra EFRAG Round Table om IFRS SME

Erlend Kvaal orienterte. Basert på diskusjonene, synes det mulig at utkastet til standard vil være mer i tråd med synspunktene til RSS en høringsutkastet. Han ga uttrykk for usikkerhet knyttet til utfallet av EUs godkjenningssprosess av en framtidig standard, da spesielt Tyskland og Frankrike er negative til det foreliggende høringsutkastet.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **22. september 2008** kl 08:00 - 13.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Erlend Kvaal, Peggy Berner, Karina Vasstveit Hestås, Kirsten L. Jacobsen, Signe Moen og Hanne Opsahl.

Forfall: Ingrid Farstad, Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Dessuten møtte: Gunlaug Nordheim Wilter (sak 4) og Britt Torunn Hove.

Sak 1: **Protokoll**
Protokollen fra møtet 1.september ble godkjent.

Sak 2: **Arbeidsplan 08**
Det ble ikke ansett for å være behov for en detaljgjennomgang av arbeidsplanen. Arbeidsgangen rundt oppdateringen av veiledningen om pensjonsforutsetninger ble diskutert. Protokollen fra 18. juni 2007 angir hvem som har ansvaret for oppdateringene som skjer to ganger i året, men angir ikke om RSS skal se, eventuelt godkjenne, det oppdaterte dokumentet. Septemberoppdateringen er mer omfattende enn januaroppdateringen. Ved septemberoppdateringen skal RSS ha dokumentet for godkjenning. Ved januaroppdateringen skal RSS motta den oppdaterte pensjonsveiledningen en dag før den publiseres på hjemmesiden.

Sak 3: **Inntektsføring**
Innholdet i veiledning for regnskapsføring av inntekt skal innarbeides i NRS(D) Regnskapsføring av inntekt. Navnet diskusjonsnotat passer ikke på produktet. Leder, nestleder og sekretariatet foretar en gjennomgang av NRS-produktenes navn og omtale.

Temaene salg med flere elementer og inntektsføring av utbytte er de som skal inn i det nåværende diskusjonsnotatet i høst. Arbeidsgruppen valgte tema blant annet ut fra en gjennomgang av sirkulærene fra Oslo Børs. Listen over sirkulærer som omhandler inntektsføring sendes ut til RSS.

Arbeidsgruppen ble bedt om å gjøre fremstillingen mindre ordrik, og redusere de teoretiske referansene. Det skal komme klarere fram at dette er en veiledning til GRS, og omtalen av IFRS og US GAAP skal tones ned.

Inntektsføring av utbytte

Tre alternativer ble diskutert:

Alternativ 1: Bare utbytte fra datterselskaper kan inntektsføres før vedtakstidspunktet. Dette alternativet ville redusere avvik i forhold IFRS knyttet til behandlingen av mottatt utbytte, men vil umuliggjøre gjennomgående utbytte.

Alternativ 2: Som dagens regulering; utbytte fra datterselskaper kan inntektsføres før vedtakstidspunktet og utbytte fra tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet kan inntektsføres før vedtakstidspunktet ved betydelig sannsynlighetsovervekt.

Alternativ 3: Utbytte fra datterselskaper kan inntektsføres før vedtakstidspunktet og utbytte fra andre selskaper enn døtre kan inntektsføres

før vedtakstidspunktet ved betydelig sannsynlighetsovervekt. Dette alternativet ville øke avvik i forhold til IFRS knyttet til behandling av mottatt utbytte, men ville gi konsistent behandling av mottatt utbytte innenfor god regnskapsskikk.

Det var flertall for at arbeidsgruppen skal arbeide videre med alternativ 2, og for at et fjerde alternativ der heller ikke utbytte fra datterselskaper skal kunne inntektsføres før vedtakstidspunktet ikke skal være gjenstand for diskusjon i dette prosjektet. Følgende setning i NRS(D) Regnskapsføring av inntekt punkt 5.5 første avsnitt skal tas ut: "Hvis foreslått utbytte er kjent, og det er liten usikkerhet knyttet til endelig vedtak, er utbyttet å anse som opptjent."

Rettledning rundt at betydelig sannsynlighet skal foreligge på balansetidspunktet for at inntektsføring skal kunne skje, ble støttet. Et senere forslag eller vedtak i avgiverselskapet om utbytte av en annen størrelse enn det mottaker forventet på balansedagen, ses på som en type 1- hendelse etter NRS 3 (hendelser etter balansedagen med regnskapsmessig konsekvens, gir informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen), som derfor påvirker målingen av mottatt utbytte. Kriteriene for når sannsynlighetsovervekt kan anses å foreligge i notatet ble støttet. RSS mente at historikk knyttet til utdeling av utbytte også skal inngå i kriteriene.

Salgsavtaler med flere elementer

Metodene for tilordning av vederlag og rekkefølgen på disse ble støttet av RSS.

Inntektsføring ved konserninternt salg fra mor til heleid datter skal være del av det eventuelle omorganiserings-prosjektet. RSS ønsker at denne problemstillingen skal gis høy prioritet i et slikt prosjekt.

Sak 4:

NRS(F) Konsernregnskap

Gjennomgangen tok utgangspunkt i memo fra arbeidsgruppen av 18. september.

Anskaffelseskost

Det framkom ikke innvendinger mot arbeidsgruppens forslag om at vederlag som ikke knytter seg til overtatte eiendeler og gjeld skal skilles ut for separat regnskapsføring, heller ikke mot forslaget om at kjøpsutgifter fremdeles skal inngå i anskaffelseskost.

Forslaget om vurdering av betinget vederlag til virkelig verdi og resultatføring av etterfølgende endringer som skyldes forhold oppstått etter oppkjøpstidspunktet, frykter RSS vil føre til behov for større ressursinnsats for fastsettelse av vederlaget på tidspunktet for regnskapsføring av oppkjøpet enn det som er tilfelle i dag, og at foretakene estimerer det betingede vederlaget til et høyere beløp enn beste estimat. Et alternativ som ble diskutert, var den gamle US GAAP-løsningen der betingede vederlag ikke regnskapsføres før man ser hva de blir. Arbeidsgruppens forslag til regulering beholdes. Problemstillingen skal omtales i det fremtidige høringsbrevet.

Identifikasjon av overtakende part

Det skal henvises til NRS 9 når det gjelder kriteriene for identifikasjon av overtakende part. Trolig er det behov for å regulere hvordan regnskapsføringen skal skje ved oppkjøp i konsernstandarden.

Oppkjøpstidspunktet

Det tas inn en setning om at fastsetting av oppkjøpstidspunktet skal skje ved at det tas utgangspunkt i avtalens regulering av overføringen av kontroll/eierbeføyelser.

Siste avsnittet under *Fastsettelse av oppkjøpstidspunktet* endres, slik at bruk av alternativet *verdimåling på et tidligere tidspunkt av praktiske grunner* ikke presenteres som noe som bare kan skje i unntakstilfeller.

Overtatte eiendeler og forpliktelser – tilordning av anskaffelseskost

Arbeidsgruppens forslag om at det ikke lenger skal være adgang til foreta restruktureringsavsetninger basert på kjøpers planer og om at det ikke skal være krav om å identifisere ikke-kontraktsbaserte eller ikke-legale rettigheter ble støttet. RSS stilte imidlertid spørsmål ved om arbeidsgruppen har gått langt nok i å foreslå forenklinger når det gjelder tilordning av anskaffelseskost. Forslag om at poster som inngår i arbeidskapitalen ikke trenger å vurderes, ble diskutert, også om det for pensjonsforpliktelser vil være tilstrekkelig med et krav om nullstilling av estimatavvik. Argumenter mot de to førstnevnte forenklingene var at det trolig ikke er vanskelig å vurdere virkelig verdi av arbeidskapitalpostene, og at en senere samordning av forutsetninger ved første regnskapsavleggelse etter oppkjøpet vil føre til andre estimatavvik. Peggy Berner sender arbeidsgruppen det siste forslaget om tilordning fra virksomhetssammenslutningsprosjektet, selv om dette nok er utarbeidet utifra en intensjonsbasert tilordning. Ytterligere konkrete forenklingsforslag sendes arbeidsgruppen på e-post.

RSS støttet arbeidsgruppens forslag om to alternativer for regnskapsføring av goodwill, og forslaget om at låsing av goodwill på oppkjøpstidspunktet ikke skal være del av god regnskapsskikk. Det ble stilt spørsmål ved om standarden kunne bli lettere å lese, dersom dagens alternativ for regnskapsføring av goodwill ble presentert først. Arbeidsgruppen vurderer dette. RSS støttet også arbeidsgruppens forslag om at valg av metode er et prinsippvalg, noe som innebærer et avvik fra IFRS.

Det er gjort en forenkling i forhold til IFRS i avsnittet om minoritetsinteresser, ved at man ved fastsettelsen av virkelig verdi på minoritetsinteressene normalt kan ta utgangspunkt i majoritetens anskaffelseskost. Det ble diskutert om det var ønskelig med denne forenklingen av IFRS-alternativet måling av goodwill til 100 % innenfor GRS, og om den oppgrossingen av goodwill som dette fører til, er problematisk. Trolig er det behov for nokså omfattende regulering dersom fullt samsvar med IFRS-løsningen skal oppnås. Oppgrossingen av goodwill anses ikke som problematisk. Som en følge av dette, beholdes arbeidsgruppens forslag.

Trinnvise kjøp

RSS støttet arbeidsgruppens forslag om å fjerne den alternative metoden. Flertallet i RSS mente imidlertid at verdiendringer skal resultatføres, ikke føres mot egenkapitalen som i dag, da dette anses som en IFRS-tilpasning som ligger innenfor loven. Det ble stilt spørsmål ved om det forelå noen transaksjon som kunne tale for denne regnskapsføringen.

Negativ goodwill

Arbeidsgruppens forslag om å beholde negativ goodwill ble delvis støttet. RSS vil at negativ goodwill som ikke har sammenheng med forventede tap eller utgifter i forbindelse med fremtidig omstrukturering skal inntektsføres.

Minoritetsinteresser

RSS støttet arbeidsgruppens forslag om at minoritetsinteresser kan oppføres med negativ verdi. Ordet minoritetsrabatt må forklares. Det skal også tas inn et notekrav dersom det foreligger negative minoritetsinteresser.

Endret eierandel datterselskap

Arbeidsgruppens forslag ble støttet.

Regnskapsføring av investering i datterselskap i morselskapets regnskap
Betinget vederlag skal måles på samme måte i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet. Punktet om omvendt overtakelse tas ut. Ved trinnvise kjøp og bruk av egenkapitalmetoden legges eiersynet til grunn, slik at hvert kjøp behandles for seg.

Det ble bedt om at arbeidsgruppen skriver om siste setning i andre avsnitt på s 55 i dokumentet som omtaler forskjeller mot dagens regnskapsstandard, slik at en vesentlighetsvurdering kommer med.

Noter

Arbeidsgruppen tar ut notekravene som bare gjelder store foretak.

Andre tema

Ordet selskap beholdes (erstattes ikke med foretak), siden det er dette som er brukt i regnskapsloven og aksjeloven.

Konsolideringsunntaket for investeringsvirksomhet tas ut av standardutkastet, som en følge av ønsket om IFRS-tilpasning. Problemstillingen skal omtales i det framtidige høringsbrevet.

Det ble ikke tid til noen gjennomgang av forslaget til standardtekst. Alle sender ønsker om endringer på e-post til arbeidsgruppen ved Kirsten Jacobsen innen mandag 29. september

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **26. september 2008** kl 09:00 - 13.00 hos Ernst & Young, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Peggy Berner, Erlend Kvaal, Karina Vasstveit Hestås, Signe Moen (til 12.30), Hanne Opsahl, Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Forfall: Ingrid Farstad og Kirsten L. Jacobsen.

Dessuten møtte: Harald Brandsås (til 10.30), Siw-Mette Thomassen (til 11.00) og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Protokollen fra møtet 22. september ble godkjent, etter at det foretas følgende endringer:

Sak 2: RSS skal ved januaroppdateringen ha tilgang til pensjonsveiledningen en dag før den publiseres. Siste setning skal derfor lyde slik: Ved januaroppdateringen skal RSS motta den oppdaterte pensjonsveiledningen en dag før den publiseres på hjemmesiden.

Sak 3: Første linje om alternativ 3 skal lyde slik: Utbytte fra datterselskaper kan inntektsføres før vedtakstidspunktet og utbytte fra andre selskaper *enn døtre* kan inntektsføres før vedtakelsestidspunktet ved betydelig sannsynlighetsovervekt.

Første avsnitt om salgssavtaler med flere elementer tas ut.

Sak 4: Nestsiste linje i siste avsnitt om anskaffelseskost skal lyde slik: Et alternativ som ble diskutert, var *den gamle* US GAAP-løsningen der betingede vederlag ikke regnskapsføres før man ser hva de blir.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Det ble ikke ansett nødvendig med en detaljert gjennomgang av arbeidsplanen.

Sak 3: NRS(V) Pensjonsforutsetninger

Britt Torunn Hove gikk igjennom en presentasjon utarbeidet av leder for pensjonsgruppa Vidar Nilsen. RSS godkjente utkastet til oppdatert veiledning utarbeidet av pensjonsgruppa. Pensjonsgruppa skal også utarbeide forslag til uttalelse om AFP. RSS var enig i pensjonsgruppas konklusjon om at det er for tidlig å regnskapsføre endringene i AFP i 2008-regnskapet, siden Stortinget enda ikke har vedtatt sitt bidrag til finansieringen av avtalen mellom partene. Det er viktig at en slik uttalelse kommer så raskt som mulig på grunn av at de fleste foretak innhenter aktuarberegninger i disse dager. Det skal også utarbeides en uttalelse til som sier hvordan endringen i AFP skal

regnskapsføres. Dette forventes til arbeidet med AFP-loven og vedtekter for ordningen er kommet lenger.

Sak 4: Nedskrivning

Utkast til endret standard utarbeidet av Erlend Kvaal på basis av beslutninger fattet av RSS i møte 21. april ble gjennomgått.

Henvisninger til og sammenligninger mot IAS 36 skal gjøres bare der dette anses nødvendig. Omtale av gamle tredje ledd i regnskapsloven § 7-13 tas ut.

1. Innledning

Tredje avsnitt som beskriver hvordan standarden ble til, tas ut.

3. Operasjonalisering av nedskrivningsplikten

Omtale av at indikatorlisten ikke er uttømmende, og at vurdering av indikatorene er noe et foretak som et *minimum* må gjøre, tas ut.

4.1 Avgrensning av vurderingsenheten

Nestsiste setning i annet avsnitt skrives om, slik at den bare slår fast at kost-nytte-betraktninger kan være relevante å legge til grunn når vurderingsenheten skal fastsettes.

5.3.2 Estimat på fremtidige kontantstrømmer

Siste setning i siste avsnitt strykes, som en følge av usikkerhet rundt hvordan håndtering av kapitalutvidende effekter er etter IAS 36.

5.3.3 Diskonteringsrenten

RSS mente at det av forenklingssyn skal åpnes for å bruke lånerenten som diskonteringsrente.

5.3.4 Adgang til etter-skatt diskontering

Før skatt og etter skatt-diskontering likestilles. Siste setning skrives om for å ta høyde for at både utsatt skatt og utsatt skattefordel kan være aktuelt, samt for å få fram at det er balanseført verdi av vurderingsenheten som skal justeres.

9. Spesifikasjon i regnskapet

Ordet "regnskapsføres" erstattes med "presenteres".

10. Tilleggsopplysninger

Første og annet avsnitt strykes.

11. Overgang og ikrafttredelse

Det skal være plikt til å anvende standarden for regnskapsår som begynner 1.1.2009 eller seinere, men adgang til tidligere anvendelse.

Erlend Kvaal og sekretariatet fikk ansvaret for å gjennomføre de avtalte endringen. Deretter sendes dokumentet ut på e-post-sirkulasjon. Det ble vedtatt å omgjøre den foreløpige nedskrivningsstandard til endelig standard.

Det ble bestemt at det skal foretas en årlig gjennomgang av alle standarder for å kontrollere IAS/IFRS-henvisninger. RSS-medlemmene tildeles ansvar for hver sine standarder.

Sak 5: NRS 12 Avvikling og avhendelse

Notat og utkast til standard fra Karina Vasstveit Hestås ble gjennomgått.

Tittel

Tittelen på standarden skal være avvikling og avhendelse.

Virkeområde

Det skal ikke refereres til forenklet IFRS.

Definisjon

Forslaget om at bare begrepet foretaksdel under avvikling skal defineres, ble støttet. Det ble gitt konkrete innspill på at dette begrepet ikke var helt konsistent benyttet gjennom hele standarden, og disse innarbeides i oppdatert utkast av standarden.

Sannsynlighet

Forslaget i notatet om å benytte begrepet *svært sannsynlig* i punkt 3, 4 og 12 ble støttet.

Foretaksdel som er besluttet avviklet

RSS mente at formuleringene rundt kriteriene for foretaksdel som er besluttet avviklet er klare nok. RSS støttet også at opplysningskrav om avvikling inntreffer på beslutningstidspunktet.

Skal eiendeler, evt anleggsmidler under avhendelse defineres?

RSS mente at dette ikke var nødvendig.

Henvisning til nedskrivningsvurderinger

RSS mente at punkt 9 var klart nok.

Klassifisering av gevinster og tap

Foretaksdel skal brukes i punkt 11, også i punkt 7. Standarden gjennomgår for å erstatte virksomhet med foretaksdel der det i realiteten er foretaksdel man tenker på. RSS støttet at regulering av grupper av eiendeler ikke er en del av standarden. Det skal innarbeides en setning som slår fast at klassifisering av gevinst/tap som avskrivning ikke er tillatt.

Annet

Det ble stilt spørsmål ved om det er behov for presentasjonsalternativ 7 c. Flertallet mente at det er behov for dette presentasjonsalternativet, særlig i fisjonstilfeller.

Karina Vasstveit Hestås vurderer om andre del av punkt 8 bør skilles ut i eget punkt.

Karina Vasstveit Hestås innarbeider endringene avtalt i møte, og den oppdaterte standarden sirkuleres så på e-post.

Sak 6: God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner
Høring som beskrevet i saksdokumentet ble støttet.

Sak 7: Finansielle eiendeler og forpliktelser

19 høringssvar er mottatt. Kjell Ove Røsok hadde utarbeidet en presentasjon om høringssvarene. Punkter med mange kritiske høringskommentarer ble gjennomgått. Arbeidsgruppen utarbeider innstilling til håndtering av høringskommentarene med tilhørende utkast til standardtekst til møtet 24. oktober.

Obligasjoner som holdes til forfall: Arbeidsgruppen tar kontakt med jurist for hjelp i vurderingen av hvor sterk vekt som skal legges på uttalelsen i lovforarbeidene. Hva som er praksis ved regnskapsføring av obligasjoner som holdes til forfall i dag skal også undersøkes.

Derivat ved sikring: Det ble gitt uttrykk for bekymring for effektene på utbyttegrunnlaget

Tittel på standarden: RSS mente at denne var gitt for å gjøre det klart at den omhandler eiendeler og gjeld som alle regnskapspliktige har.

Ikrafttredelse: RSS gjorde et tentativt vedtak om at pliktig implementering utsettes til 2010.

Sak 8: Immaterielle eiendeler

Saken utsettes til neste møte, og settes da opp som første sak. Forslag til endringer legges inn som endringsmarkert tekst i den foreløpige standarden.

Eventuelt

Det ble besluttet å utvide neste møte 24. oktober med 1 time, grunnet det store antallet saker som må behandles på dette møtet. Møtet vil derfor starte kl 8.00.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **24. oktober 2008** kl 08:00 - 15.05 hos PwC, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Peggy Berner, Kirsten L. Jacobsen, Erlend Kvaal (fra kl 10.00), Karina Vasstveit Hestås, Signe Moen, Hanne Opsahl (til 11.30), Kjell Ove Røsok og André Tofteland.

Forfall: Ingrid Farstad.

Dessuten møtte: Tine Svae og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll

Peggy Berner sender forslag til tekst til sak 3 til protokollen fra 26. september 2009. Hun ønsket at protokollen skal justeres når det gjelder prosessen for uttalelsen om AFP.

Sak 2: Arbeidsplan 08

Arbeidsplanen ble av tidsmessige årsaker ikke gjennomgått.

Sak 3: Immaterielle eiendeler

Deler av notat fra Andre Tofteland ble gjennomgått.

Pkt 4:

Enkelte var skeptiske til forslaget om å stryke "slik at de representerer fremtidige økonomiske fordeler som forventes å tilflyte foretaket". Det ble reist spørsmål om dette ville forvirre mer enn rettlede brukerne, i og med at strykningen ikke skal være noen realitetsendring. Det skal innarbeides et sted at utgifter som du ikke forventer å ha nytte av i fremtidige perioder, er en kostnad, ikke en eiendel. Foreslått løsning vil så bli diskutert igjen.

Pkt 11:

Det var enighet om at det ikke er riktig å snakke om en estimatendring i forbindelse med tilbakeføring av tidligere kostnadsførte utgifter, siden det var kriteriene for balanseføring som eiendel som ikke var oppfylt. Som en følge av dette, er det behov for å endre annet og tredje avsnitt i standardens punkt 2.2.4.

Pkt 12:

Forslaget anses ikke å gå langt nok. Til neste behandling tas begrensning av valgadgangen i rl § 5-6 ut.

Pkt 14:

Forslaget anses ikke å gå langt nok. Til neste behandling tas begrensning av valgadgangen i rl § 5-4 tredje ledd ut.

Sak 4: Fusjon

Utkastet til revidert standard fra arbeidsgruppen ved Peggy Berner ble gjennomgått side for side. Språklige endringer og flytting av tekst foretas i tråd med innspill i møtet.

Konsernstandarden bruker konsekvent forpliktelser i stedet for gjeld, til tross for rl § 6-2. Dette gjennomføres også i fusjonsstandarden.

Side 1:

Flertallet i RSS bestemte at setningen om utsatt skatt i punkt 3 Definisjoner skal stå uten parentes, og flyttes sammen med de to foregående setningene til punkt 4 Metodeanvendelse.

Trekant-fusjon skal som før benevnes konsernfusjon, men skal ha parentesen *også kalt trekant-fusjon* første gang ordet brukes under punkt 3 definisjoner.

Side 2:

Siste setning under kontroll strykes.

Punkt b) under fusjons- og emisjonsutgifter skrives om, for å få fram at det bare er overtakende selskaps utgifter til å verdsette seg selv (vederlaget) som er emisjonsutgifter.

Horisontale fusjoner skal inngå i punkt 3 definisjoner, gjennom at fotnoten på side 8 flyttes fram.

Side 3:

Beskrivelsen av hvordan goodwill beregnes, avstemmes mot konsernstandarden.

Side 4:

I nestsiste avsnitt i punkt 5.1 tas omsetning ut.

I punkt 5.2 Fastsettelse av oppkjøpstidspunkt skal det tas inn at fastsettelse av oppkjøpstidspunkt etter IFRS 3 alltid vil kvalifisere som oppkjøpstidspunkt etter standarden.

Side 5:

Det tas inn i høringsbrevet om IFRS-løsningen for betinget vederlag også burde/kan gå i Norge.

De to siste avsnittene i 5.3 må få en egen overskrift, og det bør omtales at aksjene kan brukes som fusjonsvederlag.

Side 6:

Det ses på om ordet *aksjekapital* i fjerde setning under omvendt overtakelse er treffende, det man har i tankene er vel verdien av aksjene.

Kontinuitetsbetraktningen i fusjoner skal ikke lenger omfatte egenkapitalens sammensetning, slik at all tilført egenkapital utover aksjekapitalforhøyelsen skal regnskapsføres som overkursfond. Endringen skal omtales i høringsbrevet.

Side 7:

Forenklet konsernkontinuitet strykes i andre linje. Begrepet skal ikke brukes i standarden. Dette representerer en anvendelse av konsernkontinuitet.

Tekst som beskriver kontinuitet i egenkapitals sammensetningen må endres, som en følge av beslutningen beskrevet over om at kontinuitet ikke gjelder for egenkapitalens sammensetning. Dette gjelder også tekst på side 8.

Side 8:

Adgang til bruk av selskapsrettslig åpningsbalansedag som tidspunkt for regnskapsføring av fusjon til kontinuitet innarbeides som et tydelig alternativ i punkt 6.2

Siste setning forsøkes erstattet med en henvisning til omtalen av endret eierandel i datter i konsernstandarden.

Side 9:

g) harmoniseres med a)

Sak 5:

Konsern

Utkastet til revidert standard fra arbeidsgruppen ved Kirsten Jacobsen ble gjennomgått side for side. Språklige endringer foretas i tråd med innspill i møtet.

Side 3:

Siste setning femte avsnitt snus. I nestsiste avsnitt skal det siste kravet for utskilling for separat regnskapsføring være at fremtidig lønnsnivå for mottaker er lavere enn lønn til markedsvilkår.

Side 4:

I syvende avsnitt tas det ut at diskonteringsvirkningen skal regnskapsføres som rentekostnad.

Side 5:

Det ble stilt spørsmål ved om dette var så langt man kunne komme i forenkling av tilordning. Et tilleggsalternativ lik balanseført verdi pluss goodwill ville være enkelt å formulere, men flere RSS-medlemmer mener at dette er å gå for langt i forenklingen. Forholdet skal omtales i høringsbrevet.

Side 6:

Tidsperioden for korrigering av anskaffelseskost justeres tilbake til det som framgår av standarden i dag.

Begrepet *minoritetsrabatt* skal brukes i hele standarden, i stedet for *kontrollpremie*.

Side 7:

I første setning i siste avsnitt tas pensjonsforpliktelser og utsatt skatt ut.

Side 8:

Negativ goodwill som ikke kan knyttes til forventet fremtidig tap eller planlagte kostnader som inngår i kjøpers plan for den overtatte virksomheten, skal ikke resultatføres straks. Arbeidsgruppen vurderer en annen periodiseringsperiode enn det som følger av gjeldende standard.

Side 9:

Alt om avvikling fjernes.

Side 10:

Reguleringen av bytte av likeartet virksomhet fjernes.

Side 13:

Avsnittet *transaksjoner mellom konsernselskaper* fjernes.

Sak 6: Finansielle eiendeler og forpliktelser

Saken settes opp til full behandling i neste møte 6. november. Enkelte punkter ble gjennomgått.

Punkt 31:

RSS var skeptiske til forslaget fra arbeidsgruppen. Selskapsrettslige forhold bør ikke forhindre fastsetting av den regnskapsmessige løsningen man mener er mest korrekt. En henvendelse til Finansdepartementet om de selskapsrettslige konsekvensene av balanseføring av sikringsderivat til virkelig verdi, alternativt en mer generell henvendelse, ble diskutert, men det ble ikke trukket noen konklusjon om hvorvidt dette skal gjøres. Punkt 31 strykes, samtidig som pliktig implementering utsettes til 2011.

Punkt 25:

Et flertall i RSS mener at dersom økonomisk sikring foreligger, skal sikringsdokumentasjon utarbeides – sikringsbokføring er ikke valgfritt etter den norske regnskapsloven, slik som etter IAS 39. Arbeidsgruppen forsøker å bearbeide A1, gjerne ved at intensjonen til den regnskapspliktige vektlegges, slik at området for pliktig utarbeidelse av sikringsdokumentasjon ikke blir for vidt.

Sak 7: Statusrapport

Avsnittet *mulige regnskapsspråk for norske foretak* omstruktureres, slik at omtalen av jobben med standarder for øvrige foretak kommer først. Øvrige foretak skal defineres. Fotnoter skal inn, for å få fram at foretak i finansnæringen ikke har valgene de andre har og for å få fram at bruk av en standard krever EU-godkjenning. Hanne Opsahl skriver en setning som beskriver den strategi som følges ved forvaltningen av god regnskapsskikk for små foretak.

Avsnittet *strategi regnskapsstandarder for gruppen øvrige foretak* omstruktureres, ved at tredje avsnitt flyttes opp som første avsnitt. For øvrig gjøres språklige endringer som avtalt i møtet.

Omtale av virkningstidspunkt skal inn under omtalen av *diskusjonsnotat* i avsnittet som beskriver publikasjonene.

I tabellen *Norske RegnskapsStandarder* skal høringsutkast som vedrører avgitte standarder, flyttes opp under den aktuelle standarden. Av navnet skal det framgå at høringsutkastet foreslår endringer til en allerede eksisterende standard, slik høringsutkastene fra IASB gjør. NRS(HU) Finansielle eiendeler og forpliktelser må inn i tabellen.

Omtalen av nye publikasjoner skal fokusere på de viktigste endringene som er foretatt. Frist for å levere bidrag til sekretariatet er morgenen torsdag 30. oktober. Sekretariatet har ansvaret for å harmonisere språket i bidragene, og lage en begrunnelse for foretatte endringer. Sekretariatet skal ha dette klart til morgenen 31. oktober.

Eventuelle andre endringsønsker og språklige innspill sendes sekretariatet så snart som mulig.

Sak 8: Pensjoner

Gunn Albertsen fra Aktuarforeningen ble godkjent som nytt medlem av Pensjonsgruppa.

Pensjonsgruppa foretar en ekstraordinær oppdatering av NRS(V)
Pensjonsforutsetninger pr. 31. oktober, som en følge av den økonomiske utviklingen som har skjedd etter forrige oppdatering 31. august.

Regneark for omregning av 10 års statsobligasjonsrente til diskonteringsrente legges ut på hjemmesiden til NRS, slik at det kan benyttes for beregninger på tidspunkter utenfor de datoer veiledningen oppdateres. Disclaimer om feil bruk skal i den forbindelse utarbeides.

Pensjonsgruppa utarbeider utkast til svar på brev fra ISS for behandling i RSS 6. november.

Sak 9:**Inntektsføring**

Det var enighet om at produktet er for lite gjennomarbeidet til å bli lagt fram på NRS-dagen. I stedet må det omtales som et prosjekt i arbeid, der to tema blir plukket ut for gjennomgang, nemlig utbytte og salgssavtaler med flere elementer. Gjennomgangen av utbytte vil måtte bli en utfylling til det som står i TS/FKV-standard, samt en omtale av merverdiproblematikk.

Flertallet i RSS mente at samme løsning bør gjelde utbytte fra TS/FKV og fra mindre eierandeler. Det ble fremholdt at problemstillingen ikke var godt nok utredet til at medlemmene kunne ta stilling til om dette medfører at utbytte fra alle ts/fkv og mindre eierandeler kan inntektsføres i avsetningsåret dersom kriteriene for dette er oppfylt, eller om dette medfører at utbytte fra slike selskaper ikke kan inntektsføres før i utdelingsåret.

Eventuelt

NRS(F) Nedskrivning og muligheten for etter-skatt-diskontering ble kort diskutert. Saken diskuteres videre i møtet 6. november.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **6. november 2008** kl 09:00 - 15.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Peggy Berner (sak 1 og 3), Kirsten L. Jacobsen (til kl 14), Erlend Kvaal, Karina Vasstveit Hestås, Hanne Opsahl (fra 11.15) og Kjell Ove Røsok.

Forfall: Signe Moen, Ingrid Farstad og André Tofteland.

Dessuten møtte: Harald Brandsås og Britt Torunn Hove.

Sak 1: **Protokoll**
Utkast til protokoll fra møtet 24.10 ble godkjent.

Sak 2: **Arbeidsplan 08**
Arbeidsplanen ble av tidsmessige årsaker ikke gjennomgått. Arbeidsplan og arbeidsform blir ett av to tema på møtet 27. november.

Sak 3: **Fusjon**
Utkastet til revidert standard fra arbeidsgruppen ved Peggy Berner ble gjennomgått side for side. Språklige endringer og flytting av tekst foretas i tråd med innspill i møtet.

Ved henvisninger til andre standarder, skal navnet til disse skrives i kursiv, for å gjøre lesbarheten best mulig.

Side 3:

Det tas inn en fotnote som gjør brukerne oppmerksomme på at Justisdepartementet har uttalt at ved fusjoner som regnskapsføres til kontinuitet, er det de balanseførte verdiene som danner grunnlag for vurdering av om det skjer tegning til underkurs.

Side 5:

For betinget vederlag skal det henvises til omtalen i høringsutkastet om konsern.

Punkt 5.5 skal ha undernummerering.

Side 7:

Det ble kort diskutert om punkt 5.5 skulle omhandle bare korrigerende av *tilordning* av anskaffelseskost, eller om det også skulle omhandle korrigerende av selve anskaffelseskosten. Utkastet til konsernstandard inkluderer begge i punktet *foreløpig fastsettelse av verdier ved førstegangsinnregning*. Det foretas ikke endring på dette punktet nå.

Unntak fra full konsernkontinuitet på kapitalutvidelse skal innarbeides i pkt 6 (dersom konsernet regnskapsfører goodwill ved at bare majoritetens andel

balanseføres, skal det ved fusjon mellom mor og deleid datter beregnes ny goodwill på eierandelen som i fusjonen overtas fra minoriteten).

Det skal ses på om siste setning på side 7 kan erstattes med en henvisning til konsernstandardens punkt om endret eierandel i datter.

Side 8:

Karina Vasstveit Hestås utarbeider forslag til tekst til erstatning for første setning.

Side 9:

Tidligere anvendelse skal være tillatt. Det tas inn en fotnote som gjengir statusrapportens omtale av når forslag i et høringsutkast kan anvendes.

Høringsfristen settes til 1. april.

Sak 4:

Konsern

Utkastet til revidert standard fra arbeidsgruppen ved Kirsten Jacobsen ble gjennomgått side for side. Språklige endringer foretas i tråd med innspill i møtet.

Side 3:

Det ble diskutert om høringsutkastets behandling av potensielle stemmeretter skal beholdes. Forslaget om at slike som kan utøves eller konverteres på balansedagen skal hensyntas i kontrollvurderingen, er en IFRS-tilpasning. Gjeldende standard sier at avtale om ytterligere kjøp skal hensyntas, dersom det er rimelig sikkert at det ytterligere kjøpet vil finne sted. Forslaget til ny regulering beholdes, men problemstillingen skal omtales i høringsbrevet.

Side 5:

Det tas inn et notekrav ved vesentlig endring i betinget vederlag.

Side 6:

Kravet om vurdering av råvarer til gjenanskaffelseskost strykes.

Side 11:

Regelen om negativ goodwill forenkles ytterligere. Beløp som ikke kan knyttes til forventede fremtidige tap eller planlagte kostnader som inngår i kjøpers plan for virksomheten, resultatføres over 5 år.

Side 14:

Høringsinstansene skal spørres om de ser muligheter for noteforenklinger.

Side 18:

Det tas inn en fotnote som gjengir statusrapportens omtale av når forslag i et høringsutkast kan anvendes.

Høringsfristen settes til 1. april.

Sak 5:

Finansielle eiendeler og forpliktelser

Saken settes av tidsmessige årsaker opp for diskusjon i møtet 27. november. Det ble bestemt at det skal holdes en åpen høring om temaet til våren, der NRS sitt forslag til standard vil være gjenstand for diskusjon. Kjell Ove Røsok kommer tilbake med forslag til dato etter å ha diskutert med arbeidsgruppa. Høringen skal skje i form av et frokostmøte.

Det ble nevnt at forslaget behandling av varederivater bør sammenlignes med reguleringen i IAS 39. Det ble diskutert om det bør rettes en henvendelse til Justisdepartementet om selskapsrettslige konsekvenser av forslaget om regnskapsføring av kontantstrømsikring.

Sak 6: Nedskrivning av anleggsmidler

Endringene innarbeidet av Erlend Kvaal til møtet ble støttet. I tillegg oppheves punkt 8, og det tas inn en fotnote til punkt 11 om overgang og ikrafttredelse som gjengir statusrapportens omtale av når forslag i et høringsutkast kan anvendes.

Flertallet mente at etter-skatt-diskontering skal være et tillatt alternativ, og at det skal sies noe om hvordan dette i så fall skal gjøres.

Britt Torunn Hove utarbeider utkast til høringsbrev. Høringsfristen skal være 1. april.

Sak 7: Pensjoner

NRS(V) Pensjonsforutsetninger

NRS(V) Pensjonsforutsetninger ble godkjent, etter at to feil er korrigert. I tabellen i 1.3 skal henvisningen være til 2.6, ikke 1.6. I 2.6 nestsiste linje erstattes *statsobligasjonsrente* med *foretaksobligasjonsrente*.

Svarbrev ISS

Flertallet ga støtte til pensjonsgruppa, og mente at saksforberedelsene var tilstrekkelige. Det ble bestemt at NRS inviterer NHO til et møte om saken før svarbrev sendes. NHO vil kunne invitere ISS og eventuelle andre interesserte medlemmer til møtet. Ledere for RSS og pensjonsgruppa samt sekretariatet vil delta fra NRS.

Sak 8: Små foretak

Utkastet til høringsnotat fra fagutvalg små foretak ble godkjent, etter at ordet *her* tas inn i punkt 10.1.1.

Sak 9: Statusrapport

Utkastet til statusrapport ble gjennomgått side for side, og språklige endringer og flytting av tekst foretas i tråd med innspill i møtet. Omtalen i 3.4 erstattes med omtalen i høringsbrevet.

Neste år skal det foretas en gjennomgang av statusrapportens oppbygning, og det skal vurderes om en annen involvering fra BSS og Fagorgan IFRS er hensiktsmessig.

Sak 10: Omorganiseringer

NRS inviterer de store revisjonsfirmaene til et møte for å gi den ytterligere informasjonen som enkelte etterspør, og for å få klarhet i om det er grunnlag for å sette i gang et arbeid på området. NRS vil ikke involvere seg i arbeidet utover at dette initiativet tas.

PROTOKOLL

fra møte i Regnskapsstandardstyret **27. november 2008** kl 09:00 - 14.00 hos DnR, Oslo.

Til stede: Elisabet Sulen, Peggy Berner, Erlend Kvaal, Signe Moen, Hanne Opsahl og Kjell Ove Røsok.

Forfall: Kirsten Jacobsen, Karina Vasstveit Hestås, Ingrid Farstad og André Tofteland.

Dessuten møtte: Harald Brandsås, Didrik Thrane-Nielsen (sak 3) og Britt Torunn Hove.

Sak 1: Protokoll
Utkast til protokoll fra møtet 6.11 ble godkjent.

Sak 2: Arbeidsplan
På grunn av stort forfall til dagens møte, settes punktet opp til ny diskusjon på januar-møtet. Elisabet Sulen informerte om skriftlige innspill fra Kirsten Jacobsen og Karina Vasstveit Hestås.

Egenregiprosjekter og IFRIC 15-problemstillingen inngår i inntektsføringsprosjektet.

Det var enighet om at det skal lages en grovplan for møtene neste halvår som indikerer hvilke saker som skal behandles på det enkelte møtet. Det vil gi RSS mulighet til å vurdere om man har kapasitet til å behandle alt man har satt i gang, og vil gi arbeidsgruppene en indikasjon på når og hvor mange ganger de forventes å fremme noe for RSS. Det var også enighet om at det er viktig at alle gjør sitt beste for å overholde fristen for utsendelse av sakspapirer til møtene, slik at medlemmene gis mulighet til å forberede seg godt til møtene.

Det er stort behov for oppdatering av NRS(F) Resultatskatt. Til neste møte utarbeider Erlend Kvaal et notat om mulige alternative angrepsvinkler for hvordan denne jobben kan gjøres. Dette innebærer ikke at han er tildelt prosjektansvar for standarden.

Følgende saker vil stå på agendaen til neste møte:

Arbeidsform
Finansielle eiendeler og forpliktelser
Immaterielle eiendeler
Inntektsføring
Resultatskatt
Gjennomgang av NRS-publikasjonene
Orientering om omorganiseringer

Sak 3: Finansielle eiendeler og forpliktelser
Utkastet til oppdatert standard fra arbeidsgruppen ble gjennomgått punkt for punkt. Språklige endringer og flytting av tekst foretas i tråd med innspill i møtet.

Pkt 5:

Varederivat og forholdet til IAS 39 ble diskutert. Arbeidsgruppa sjekker hvordan FishEX fungerer (FishEX er autorisert markeds plass for omsetning av varederivater med fisk og/eller sjømat som underliggende). De ser på om "kan" i siste setning kan erstattes med "skal" og bare knyttes til varederivat. I så fall vil norsk regulering bli snevrere enn reguleringen i IAS 39.

RSS var enig i at innholdet i begrepet "effektivt reduserer" kan fremstå som uklart for regnskapspliktige uten kjennskap til IFRS. Meningen har hele tiden vært at standarden skal kunne forstås uten kunnskap om IAS 39. Likevel ønsker man ikke å forsøke å klargjøre hva som ligger i begrepet, da man mener at dette vil føre til behov for omfattende forklaringer.

At deler av kontantstrøm skal kunne sikres ved kontantstrømsikring, skal innarbeides.

For å gjøre det enda lettere å skjønne at det er adgang til å sikre enkelte risikoer i et sikringsobjekt, ble det foreslått å utvide teksten noe.

Pkt 8:

Fagutvalg små foretak må få hjelp fra arbeidsgruppa til det som skal stå i NRS 8 om finansielle eiendeler og forpliktelser.

Pkt 12:

Fjerningen av reguleringen av holde til forfall-instrumenter ble diskutert. Enkelte mente at denne fjerningen er uheldig. Bakgrunnen for ikke å regulere det skal omtales i den åpne høringen som skal avholdes 17. april.

Pkt 15:

RI § 5-9 skal også inn.

For å unngå den uklarhet som Ernst & Young påpeker i sitt høringsbrev knyttet til RI § 5-8, omstrukturerer arbeidsgruppen teksten noe. Punktene om anleggsmidler og omløpsmidler får egen overskrift *generelle vurderingsprinsipper*, og de resterende punktene skal så være en utdypning av de generelle vurderingsprinsippene.

Pkt 16 og 17:

Det ble påpekt at arbeidsgruppen nå har tatt definisjoner inn i overskrift 2 i standarden, og at det derfor kan være uheldig at definisjonene på amortisert kost og effektiv rente ikke inngår i avsnittet *virkeområde og definisjoner*.

Ulike teknikker for å løse dette ble diskutert. Det ble bestemt at definisjoner skal ut av overskrift 2, og at definisjonene av kontantstrømsikring og verdisikring flyttes til vedlegg A.

Pkt 25:

Flertallet i RSS vedtok i møtet 24.10 at dersom økonomisk sikring foreligger, skal sikringsdokumentasjon utarbeides – sikringsbokføring er ikke valgfritt etter den norske regnskapsloven, slik som etter IAS 39. Nåværende ordlyd blir tillagt ulik betydning av leder i arbeidsgruppen og ett medlem i arbeidsgruppa. Det ble diskutert om det var behov for endring av ordlyden, men RSS kom til at dette ikke anses nødvendig.

A1 vurderes å inneholde tilstrekkelig fleksibilitet for å sikre at området for pliktig utarbeidelse av sikringsdokumentasjon ikke blir for vidt.

Pkt 29:

Virkningstidspunktet settes til 2010. (Tidligere tentativ beslutning om 2011 gjøres om.)

A1:

Det tas inn en fotnote som henviser til NRS 13 sin angivelse av hva begrepet *rimelig sikkert* innebærer.

A 15:

Innsatt tekst i første linje strykes, som en følge av at foretaket ikke kan beslutte at sikring skal bortfalle. Tredje setning skrives om, det skal stille krav om at dokumentasjon av bortfall av sikring skal utarbeides, ikke *når* dette skal foretas.

Til neste møte 7. januar utarbeides oppdatert standard, og endringer i forhold til utkastet som forelå til dagens møte vil bli gjennomgått. Arbeidsgruppa skal avgi innstilling om hva som skal gjøres med NRS(HU) Opplysninger om finansiell risiko og bruk av finansielle instrumenter og NRS(D) Regnskapsføring av finansielle instrumenter. I god tid før den åpne høringen skal det utarbeides et dokument som forklarer foretatte endringer fra høringsutkastet og som beskriver problematiske punkter. Dette skal publiseres sammen med forslaget til foreløpig standard. Når forslaget til foreløpig standard er vedtatt, skal det utarbeides et orienteringsbrev om utbytteproblemstillingen til Justisdepartementet.

Sak 4:

Høringsutkast

Følgende er tatt inn i statusrapporten 2008 om virkningstidspunkt for endringer foreslått i et høringsutkast:

"Et høringsutkast inneholder forslag til virkningstidspunkt for den nye standarden eller endringene som foreslås i eksisterende standarder. Eksisterende standarder gjelder slik de er, inntil virkningstidspunktet for endringene. Et høringsutkast kan angi at tidligere anvendelse av foreslåtte endringer er tillatt. Dersom tidspunkt for slik tidligere anvendelse ikke er angitt, kreves det at NRS har vedtatt endringene i standarden før tidliganvendelse kan skje."

Det ble diskutert om dette er for "firkantet". For foreslåtte løsninger som allerede praktiseres og som anses å ligge innenfor loven, kan det ikke være slik at uttalelsen over stenger for at eksisterende praksis kan fortsette.

Flertallet i RSS ønsker at NRS(HU) Nedskrivninger av anleggsmidler skal kunne anvendes i det kommende årsoppgjøret i sin helhet. Etter-skatt-diskontering praktiseres allerede, og er av RSS vurdert å ligge innenfor regnskapsloven. Diskontering med alternativ lånerente er av RSS vurdert å ligge innenfor regnskapsloven, men høringsinstansene kan selvsagt tenkes å ha et annet syn på dette.

Det skal vurderes om det skal lages en uttalelse om virkningstidspunkt for endringer foreslått i høringsutkast, som i så fall skal publiseres på hjemmesiden. Sekretariatet og leder fikk ansvaret for å utarbeide forslag til uttalelse, som så sendes på e-post-behandling¹. Forslaget skal presisere at endringsforslag i høringsutkast som ligger innenfor loven og som allerede praktiseres, skal kunne brukes av alle regnskapspliktige allerede på det

¹ I e-post-behandlingen var det flertall for ikke å utgi noen uttalelse.

tidspunkt høringsutkastet vedtas. Det ble bestemt at i forslaget til uttalelse skal en inndeling foretas på standardnivå, og at høringsutkastene om varer, ekstraordinære poster og grs for små foretak alle hovedsakelig inneholder endringsforslag som er innenfor lov og grs. Forslaget til uttalelse skal også angi at høringsutkastet om nedskrivning skal kunne brukes ved årsavslutningen 2008, hovedbegrunnelsen skal være forenklingsstrategien. Det skal fremgå tydelig i forslaget til uttalelse at det er en risiko for de regnskapspliktige forbundet med å tilpasse seg et høringsutkast.

Sak 5: Beramming av møtedatoer for første halvår 2009

Følgende nye møter ble berammet:

Onsdag 18. mars kl 9-15

Fredag 17. april kl 8.30-14 (Åpen høring finansielle eiendeler og forpliktelser kl 8.30-10.30)

Onsdag 6. mai kl 9-15

Fredag 5. juni kl 9-14

Onsdag 24. juni kl 9-15

Tidligere er det avtalt et møte 8. januar kl 12-18 med påfølgende middag. Det var ønske om å flytte møtet, fordi det kolliderer med FIBE-konferansen på NHH. Møtet flyttes til 7. januar.

Protokoll ved
Britt Torunn Hove